141400 Москов обл
г Химки 6
ул Библиотечная 15
Книгохранилищу Гос биб ...
СССР им ... Ленина
1/1 ... 83 ...

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ◆ ШОАТТА, 6 АВГУСТ, 1983 ШУ. ◆ № 94 (6816). ◆ Мах 3 кеп.

Грозненски ремонтно - механически завода дукхахча болхлоша чІогІа лоархІаш сийдеш ва къахьегама ветеран, технологически оборудованена ремонт еш вола слесарь Валеулов Харис Хасхулович. Тхьаь шиъ шу дизад балха моттиг ца хувцаш из унхаза къахьегаш вола. Цу шерашка ший балха тІа йоккха опыт Іовзийт цо. Дог рацьа долаш из дІа а йовзийташ хьалихебаь говзанчаш итташ ба.

Завода болхлоша юкъе аггара хьалхарчарца коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цІе ена цуна. Предприятерча рационализаторех эггара дикагІа лоархІачарех цаІ ва Харис Хасхулович. Цхьа шу дІадодад цо массехк боккха мах болу рационализаторски предложени ца кийчъеш. Хьинаре къахьегаш цо дахьа толамаш белгал а доахаш дукха совгІаташ тийнинад цуна. Завода Сийлен книжка тІа дІаязъяь я цун цІи.

СУРТА ТІА: слесарь Х. Валеулов.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

Яхье хьалхалаттараш болча

«Союзавтоматстром» ВНПО Грозненски опытно - экспериментальни завода коллективо дІабахача ворхІ бетта шеташ тІаннцача декхарий пхьакхах пункт йитаьц тІехкхоачаш иа еш. ПланагІа лаьрхІачул совгІа маьхала ньккхай ах бІаь эзар сома маьха тайп-тайпара продукци. ХІаьта дІаданел совгІа арахийцай 69 эзар сома маьха товарни продукцин 34 эзар сом мах бола нормативно - цІена продукции. Къахьегама овсарле в дикка лаккъьай. Цун чоттагІа хьаьвй заданел совгІа ара мел хийна продукция.

Предприяте хьалхара моттиг дІахецац Кучеренко Василий Иванович керте латтача электронно - монтажни цехеи Мартыненко Владимир Ивановича кулгалдеча механо - сборочни цехеи коллективаша. Пятилетка хьалхарча кхаь шера план кхоачашъе тарга я уж.

• • •

«ХІара балха дийнахьа дисциплина тІехдикеи хьадер дукхагІеи хилийта!» яхача девизагІа вай республикe дІайолаьча социалистически яхьа инициатораш ба Грозненски «Электроприбор» завода болхлой. Цудухьа укх шера дика къахьегаш хьа а боагІа.

Масала, ворхІ бетта планал совгІа маьхала яьккхай 170 эзар сом мах бола тайп-тайпара продукци, арахийцай 36 эзар сом мах бола нормативно - цІена продукции.

Кхыча цехашта хьокхамтелаш я Гребнева Нина Петровна керте латтача шоллагІча цеха коллектив.

• • •

Нохч - ГІалгІайн гІишлон управлене Грозненски аьшкабетона конструкцей завода коллективо а дика чакхбаьккхаб ворхІ бутт.

Пятилетка хьалхарча кхаь шера план дикка тІехкхоачашъяь дукха бригадаш я укхаза. Царех я Уваров Михаил Семеновича кулгалдеча столярий, Бабаджанов Саркис Хачатурович, Вахидов Ибрагим Саит-Ахметович- Хабилаев Хамзат Хезамбекович, Диденко Александра Тихоновна керте латтача формовщикий бригадай коллективаш.

• • •

Вознесеновски газобензинови заводе цхьанкха цех е участок яц укх шера пачхьалкхен план кхоачаш ца еш. Царна юкъе а белгалъяьнна я Варнихова Махьмада Башира кулгалдеча комбинировани установка, Королев Анатолий Васильевич керте латтача КИП-ен автоматикаи коллективаш. Цар эггара хьалха рапорт делар ворхІ бетта план кхоачашъярах.

• • •

Нохч - ГІалгІайчен мехкдаьтта промышленноста 90 шу дузача цІейна сийленца накъаяхьара къахьегама вахте эттача Грозненски ремонтно - механически завода коллективо ер шу воладелча денз планал совгІа арахийцай 63 эзар сом мах бола нормативно-цІена продукци.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

СВЕКЛАЙ КХАШКА

Хоза тоаенна латт «Горец» яхача урус-мартановска совхоза шоллагІча отделене свеклай плантацеш. Фалаш сомаш, морзал совйоалаш йоагІа хІана свеклай.

— КІеанигІа йоакхе е гектара тІара йиъ бІаь центнер яккха лерІ оаха укх шера, — йоах бригадира С. Джангарова. — Ииттa да оаха тІайца социалистически декхараш а. Цо торо хулийтаргьи карарча шера йола совхоза план кхоачашъяь ца Іеш соахка тІадисача декхарах а дикка доккха длакъа дІатаха.

Иннъ-пхиъ гектар свеклаш лелаю М. Астамировай, Х. Наитаевай, Л. Дагаевай, З. Баждаевай, кхычар звеньяша. Цар кхаш цІена а баьцовгІаех диза бІарг хьоасташ а латт.

С. СУЛТАНОВ.

ХІара балха дийнахьа дисциплина тІехдикеи хьадер дукхагІеи хилийта!

ХЬАЙБАШТА — ШОРТТА ДОАКЪАР

Дукха хьайбаш лелалеш колхоз я Грозненски района Ленина цІерагІа яр. ХьатІадоагІача Іай диза долаш уж Іантара дахара хьалхе в оарцагІбаьинаб колхозхой.

Болх беш я цу гІулакха лаьрхІа вІашагІьелла КПСС члена Хамзатов Патас кулгалдеш йола механизированни бригада. Покхха балха опыт йолаш бола механизаторашиз бола техникеи хиларах бригадерча колхозхой вІаштІехьдоал доакъар ІалашдарЦа дувзадена балхаш тІехьме чакхдаха.

Ниттa, 4 августа хьатІехтташ бригадо кийч а яь аргІаш даь дІаоттаьй 500 тонн йол, кІоагашка чуеллай 1300 тонн сенаж, ка бола млат чукийцачул тІехьагІа 2000 тонн хулаш долча чаз аргІаш даьд, 900 тонн хьажкІех силос а чуеллай.

Укх шера цІенхаштта йоакхо ю колхози механизаторгИа дукхен дикен дола доакъар луш йола культураш хьалхкеяре. Фуна лаьрхІа гІи даккхара 1000 гектар а йолаш укх шера 1372 гектара тІа люцерна, 556 гектар силоса йола хьажкІаш, кхы тайпа доакъара культураш хьалкхенай.

Карарча шера ахка чІоагІа йоккъал йолаш денадале а хаддаваз догІаи хьисапе хий деттарах во хиннаб ала йиш йолаш бац цар хьувкъам. Люцерна кхоаза хьекхай. ХІаьта цох кийчъяьй йол а сенаж а. ВІаштІехьдаьннад цахаддаш детташ долча доахана мел эша моша доакъар лоаттаде а. ХІанз укх деношка тІаттІа кошача хьажкІех силос чуйоалаш боахк доакъар кийчдеш болча бригадера болхлой.

Шоашта хьалхаца латта дакхараш кхета в деш, шоай тоорнех кхоачамехи ма могга вайда эша гІерташ къахьег комбайнераша, трактористаша. ХІаьта царна юкъе яьркача социалистически яхье къахьегаме овсарле эггара лаккхагІа йолаш болх бу Е-288 яхача комбайнаца баьцаш хьокхаш волча Даудов Іаьлас, фермашкеи чІоагІашкеи ший тракторие лафетаца моша доакъар хьатІакхухьаш волча Алимханов Іаддала, кхы дукхача колхозхоша.

С. ТОВСУЛТАНОВ.

СУРТАШ ТІА: 1. (аьрдехьара аьттехьа) тракторист Алимханов Іаддал, бригадир Хамзатов Пата, комбайнер Даудов Іаьла. 2. КхоалагІа хьокхаш латт люцерна.

В. ЮНЦЕВИЧА суртош.

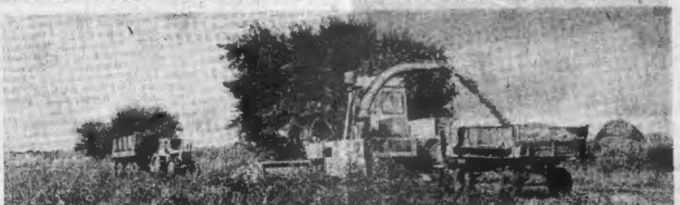

ЮХЕ НОВКЪОСТ ХИЛЧА

Советски района Кирова цІерагІча колхозе пхе къахьега йолаелча денз тайп-тайпара балхаш даьд Индарбиева Маликас. Из хиннай сом кхебеш, доакъар кийчдеш, юртбоахама культураш кхеш. Цхьабаньда, шийна дукха безаш бола болх цо бу цхьа шу мара даь. Из я хІанз доярка.

Ферме къахьега дІайоланначa хьалхарча дийнахьа а кхийттар Малика шийна укхаза болх булургхиларах. Коллектив кьоц яле а дикача, эшача гІо-новкъостал де кийча болча, берти цхьоагІон йолча вахах латт. ХІаьта, моллагІа хало да атта ма дий юхе дика новкъост хилча. Юххьанца болх дІаболабеш доярко говзал карерзае, ца ховр дІахьехаш дийна новкъостал дир Маликана цун кердача нешаша, доярказа Индербиевгlар Тумишаси Мадинаси, Арсункаева Тамарас. Цудухьа, сиха Іомайир Маликас ший керда професси.

Чакхъяьлар Іаи зама — хьайбаш леладераша бехктокхаме йола ха. Бакъда, хьалхашка эттар кхы а бехктокхамегІа дола декхар — лоаман даьгІенашка доакаде хьалдигар доахаи, шига дІабахка безаш бар дояркаш а. Малика а раьза хилар ший новкъостащца лоам яха.

— Лоаман даьгІенашка ший тайпара да Іалам, — яхаш дувц Маликас. — Сарралца болх а бийя чудаьхкача тхона а корадоагІа са мукъадакха хІамаш. ЦІагІарчул дукха халагІа дале а, гоншахьа гуча хозача Іаламо я, уллув болча дикача новкъосташа а дицдолийт кІаьдвалар фуд- дегІа керда низ лу.

Маликас Іунал деш, беттaш 20 етт ба. Дика лелаю ...ий група. ПланагІа, хІара Іаттагара яккха езар 7 килограмм йолаш Маликай шиа дІакхоач хІара ший беттача Іаттагара дийнахьа 10—12 килограмм шура яккха. Массала а лакха я цо йоакхача шурий хьоанал.

Х. БЕЛАКАЕВ.

ХЬЕХАМЧАНА ТІЕХЬАКХЕ ГІЕРТ

Шоай хьехамхочо Штапов Бориса цхьайтталагІча пятилетка кхоалагІча шера план кхачашъяр чІоагІа деадир кагирхоша «Промавтоматика» яхача Іилманпроизводственни объединене опытни завода наладчикий бригадана хиина ца Іеш. Григорьев Александра кулгалдеча бІаргчача комсомольско - кагирхой сменана а бокха кхаъ хилар цох. Дукхха шераш да Штапов Борис цу сменерча бригадана керте латта. Укхаза балха чам байзаб кагирхошта; хІаьта бригадах заводе дикагІчарех цаІ хиний.

Семенов Владимира, Демченко Анатоле, Тестов Геннаде цо кхы а дикагІа толамаш дахар ловш лоаца баьккхар шоай бригадира. ХІаьта шоай хьехамча тІехьакхе аьнна дош а делар.

Из хІана хиина дукха ха яц, ши бутт мара. ХІаьта вай лакхе цІераш яьхача наладчикий къахьегама календара тІа шу чакхдоалаш латт. ТІаккха Штапов Бориса хІана болх бу 1984 шера февраль бетта чотагІа. Долче, тІехьакхийнабац-кх уж?

— Цу тайпарча говзанча тІехьакхе атта дац, — йоах электронно - монтажни цеха комсомольски организаце секретара Семенов Владимира. — Бакъда, къовсам тхо эша а эшаш чакхбаьинаб ала хІана а хьалха да. Массе а хІаман тІехь тхона масал телаш ва бригадир. цудуха тхоай говзал кхы а лакхъе. цунгара Іомадала дезаргіа тха. Долче, цо кхы а тоадергда тха бригада гІуланхаш.

ФуннагІа даь а моллагІа даь план кхоачашъе гІертар... А. Штапов Бориса бригаде тарлургдолаш гІулакх дац из. Укхаза кертера лерхІар фуд аьлча, из да болх творчески хилийтара эшаш дола хьалаш хьакхолар, хьадеш дар безам тІабоийташ а дика а хьадар.

Бригадин подряд юкъейоалларах дикка беркат даьлар цу коллективана. Нах чІоагІагІа кхотабелар. Толамаш доккагІа хилар. Шийна тІадиллача гІуланха хьалхара хІаране бехктокхам лакхбелар, дисциплина чІоагІъелар.

Сиха бола бара лерттІа хьалаш яц. Цаназаш хувцилга кьаьстта чІоагІа ІатІкъар бригадана. Керда схемаш, оборудовани вІаштІехьъяккхара эша кхыдола документаш ханнахьа хьанкачапар. Из бахьан долаш балха ха йоайора, къахьегама овсарле лохлора. Цудухьа, керда продукция хьаз йолая лекха коллективо Іомайора схемаш. Долче, тІаккха аттагІа хулар керда продукци арахеца.

ХІанз бригада йолаенная витаминни добавкаш хьаяра эша автоматически система вІаштІехьъяккха. Из болх дика дІаболабеннаб, хІанз аьлча, цунна ханнахьа кийчо яь хиннадаь.

Бригада календара тІа 1983 шу чакхдоалаш латт. Коллективо тІайцача социалистически декхараш тІа дІаладаьд: «Пятилетка кхаь шера план машинашъерий Ди хьатІакхоачаш кхоачашъе», аьнна. Гуш ма хиллара, бригада ший дош чІоагІа леладу.

И. ИСМАИЛОВ.

ЮРТА ГІО ДУ

Дика бувзам тоссабеннаб Урус - Мартановски районерча «Труд» совхоза къахьегамхоштеи Грозненски биохимически завода коллективаи юкъе. ХІара дийнахьа 20 болхло кхаь июль бетта заводера совхозе йол хьаьха. Мангалашца йол хьокхаш хиннаб уж. Доакъар Іалашдеча болх бе дІабахийтача заводхошта, царех бригада хьаІашагІ а елл, кулгалдеш ва Магомадов Іаьла. Из болх тІехдика ше бовзаш хиларах дика новкъостал ду цо бригадерча хІара сага мангал хьакха уж Іомабеш.

ХІанз хІаранена хов мангал мишта хьакха беза, цудухьа болх а сиха дІабода, шоай нормаш а хІаране тІехкхоачашъю. 40 тонн йол хьакха декхарийла ба заводхой, бакъда царц а совгІа йол хьакха дош деннад цар.

Уж санна дика къахьегаш ба йол хьокхача даьнъа лоацаш бола «Чечингстройтранс» автотранспортни объединене. В. И. Ленина цІерагІча мехкдаьттен Іачакхйоахача завода, Мачхбоалерча электрически сетий коллективий вахалаш. Шоай декхараш диза кхоачаштергхиларах бІубенна ба горожанаш.

В. МАТИЕВ.

ДОЯРКАША ДОШ ДЕННАД

Мехка Кхачан программа толамс кхоачашъеча доархІаме даакъа юкъедахьара шоай план хьинари ца кхоадеш къахьегаш ба «Лермонтовский» совхоза № 2 йолча шурий-товарни ферма дояркаш. Укх шера хьалхарча ах шера шура яккхара план хьалхарча баь бетта кхоачашийр коллективо. Из толам баккха аьттув баьннаб тхьаь шера совгІча хана укхаза къахьегаш бола хьалхалатта доярказ дукха хиларах. Царех ба Шоипова Заре. Хажгириева Тамара, Замаева Манна, дукха кхыбараш. Ниттa дика къахьегаш хьабоагІа уж укх деношка а. Дя тІехьа тІаеттаду цар хІара Іаттагара йоалхаш йола шура. Болх бара хьалаш вІаштІехьдаларах, хьинар а айдаь къахьегарах, моша доакъар кхоачам болаш ІалашдараХ баьнна аьттув ба из.

Коллектив чІоагІа барт болаш я. Цу дерригне а торо хилийтар коллектива ший декхараш дизза кхоачашде. Шура яккхарга дІабода мах лохбарах ферма коллективо кходаьд 25 эзар совгІа сом.

Дукха ба ферме хьаал дикка хьалха а баьнна къахьегаш бола доярказ. Масала, доярка Дебирова Зурай, Ибрагимова Бирзавта, Довлетмурзаева Тумишай къахьегама календара тІа хІанз сентябрь бутт ба.

Шера план Конституце да тІаккхоачаш кхоачашъе лерхІ ферма коллективо.

А. ЗАЙНУТДИНОВ, селькор.

ПЛАН — АХ ШУ ХЬАЛХА

ТІехдика къахьегака толамаш даха карагІаьннад Шалински районерча «Московский» совхоза хьайбаш лелалерий. Шин шерен ах шерен кхоачашъяьй цар пхьайттагІча пятилетка хьалхарча кхаь шера план. ПланагІа йохка езар 640 тонн йолча цар пачхьалкхента ехкай 667 тонн шура. ТІехкхоачашъяьй пачхьалкхенга дулх дохкара план а. Чуйна къахьегаш ба уж укх денношка цхьайтталагІча пятилетка шоллагІча шера чотагІа.

Шоайла шерра йоарвяьча социалистически яхье хьалха латташ къахьегаш ба хьайбаш лелалераш Зикурлаева Иман, Бачаева Аьсет, Тозургаева АсмаІ, кхыбараш. 1750 килограмм шура яккха езача 60 килограммагара 1300 килограммага кхачалца дукхагІа шура яьккхай социалистически яхье хьалхе лелача доярказа.

А. ТОВСУЛТАНОВ.

5 АВГУСТА КХАЧЧАЛЦА ДОАКЪАР ІАЛАШДАРА СВЕДЕНЕШ

(тоннашцен планах йолча проценташцен)

Районаш	Йол: кийчъяьр	Йол: планах проц.	Сенаж: кийчъяьр	Сенаж: планах проц.	Силос: кийчъяьр	Силос: планах проц.	Ча: кийчъяьр	Ча: планах проц.
Гудермесски	5550	64	2480	37	2740	8	3020	28
Малгобекски	3500	50	2300	48	—	—	6260	66
Шелковской	23290	49	8590	45	21350	29	7170	44
Урус-Мартановски	2070	47	4690	54	4990	13	5710	35
Назрановски	2880	46	5450	80	6020	15	5050	31
Наурски	15610	39	2980	42	7407	9	9010	44
Шалински	3430	35	7450	93	3950	8	5160	36
Надтеречни	5500	32	5020	37	9870	17	7160	39
Ачхой-Мартановски	1070	31	4110	93	6050	20	3440	59
Грозненски	6785	25	5030	21	21340	16	15060	33
Ножай-Юртовски	3425	22	2650	71	2530	25	1710	55
Веденски	1640	16	190	13	3450	38	1190	78
Сунженски	2540	13	13690	87	14958	13	14290	39
Советски	1290	9	900	50	3140	24	380	38

СОЦИАЛИЗМА МЕХКАШКА

ПРАГА. Советски Союза лаьрхІа заказаш шоай ханахьен ала хІама доацаш дикеи кхоачашдар гор. Хрудимерча «Транспорт» яхача производственни объединене болхлоша йоакхо къастта еш дола гІулакх да. Из предприяти — складашта оборудовани кийчъеш ЧССР йоккхагІъяр.

Дунен итташ долча мехкашка дІаухийтача цун экспортни продукцех ах Советски Союзага кхоач. Советски Кхачан программа кхочашъеча даакъа а лоацаш «Транспорта» коллективо карадерзадаьд «Россельмаш» яхача производственни объединене складашта оборудовани хьаелга. Шу чакхдалалехьа заказчикага дІайохьийтаргья складской техники йоккха партеш — пхи тонн хьалъйе могаргдола лакха овсарле йола стеллажни укладчикаш, терезаш, автопогрузчикаш, ленточни транспортераш. Чехословаке ростовски машинашъераша дІахоачийтаргья «дІоагІа тоха» мара ца деза ворхІ склад. Цар бедарг — дерригa складской балхаш автоматизированни хилар, цо торо хулийтаргьи бІаьш кладовщикаш, товароведаш, учетчикаш кхычахьа балха хьожабе.

БУХАРЕСТ. Республика моттигера промышленность дегІайоагІача дикка даакъа лоац Румыне промыслови кооперацe болхлоша. Шу доладелча денз бахача наха 6 млрд. лей гаргга маьха гІулакхаш даьд цар, хІаьта иштта планал совгІа арахийцад 500 млн. лей мах бола тайптайпара товараш. Мехка кхест-каста ю «Промыслови кооперацe ярмаркаш». Цига ремесленникаша дІаоттаю шоай изделей шерра ассортимент.

СОФИЯ. ТАСС корреспондента А. Михайлова дувц: «Балканин» яхача искусственни минеральни лаьттах пайда эцаро торо лургья баьцадаарий хьувцьям дикка айбен уж кхачара ха лоацъен. Из баьндаьд болгарски столицана юхе уллача «Гара-Исныр» яхача кварталерча теплични боахама специалисташа. Майдан единица тІара кхычахьа йоакхачул 30-гара 80 процентага кхоачаш дукхагІа продукци яьккхай укхаза. Искусственни лаьттан дикал — оасар тІа ца далар. Цо ше духьале ю на тІа ца далара. «Балканинна» пайда эцаш хьахиннар бакха-дика хилар торо елар из кхы а дукхагІа кийчде аьнна решени е. ХІаьта Болгаре на кийчдара Іалаьнате дукха бийдад йолаш я. 1985 шу чакхдоалаш «Минералагро» яхача Іилма - производственни комбинато хьаергья «Балканин» арахеца керда низалаш. Цар торо хулийтаргья ерригa теплицаш цунца Іалашъе.

Болгарски специалисташа иштта хьаьнй «Балканин-2» — химически удобренешта меттел лелаю минеральни состав. Гаргача шерашка дикка майдашта «Балканин-2» тоха лерхІ.

(ТАСС).

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ПРИНЦИПИАЛЬНОСТЬ ТОЪАШ ЦА ХИЛЧА...

Юххьанцарча партийни организацей хlара деннара гlуллакх да дисциплинен порядок ч1огlаелга. Хlьата коммунисташ шоай оагlорахьара даим КПСС Уставо дlадехараш цlенхаштта кховчащдеш, балха тlа а общественни вахаре а шоашара дика хьокхам гойташ хила беза. Тlаккхий дукхагlбараш цу тайпарча наькъагlа болх беш а бахаш а ба.

Бакъда, халахете а, хlанз а нийслу цхьаболча коммунисташа, цу даькъе кулгалхой болчар а, уставо дlадехараш телхадеш, ца доагlа гlуллакхаш леладеш, шоаш болча аьттоина шоай балха гlулакхах пайда ийбеш йола моттигаш. Цу тайпарча гlуллакхаша парте члена сий доаду.

Ишта моттиг эттача ше шиш болаш йолга дlагойта деза юххьанцарча партийни организаце, дисциплина телхаер бехктокхаме эза ца lеш. Ийса доаца гlулакхаш хьахулийта бахьанаш дlадахара оарцагlъяла эза из. Дерригаш а тlехьа лерратlа принципиальность хулга, харцаьнар машар бовцаш юкато хилга — из вай парте сийн авторитети лорадра. Коммунистий авангардни лоархlам айбара деза даргдоацар да. Коммунистий бехктокхам дуккханахьа лакха лоаттабеш хилар хьагойташ дола масалаш дукха доаладе йиш я.

Дукха ха йоацаш тха горкомера партийни комисси даакъа лоацаш хилар КПСС Заводской райкомо «Грознипронефтехим» института ци балахо партера дlавоаккхаш яьча решенешта яlтача апелляцешка хьажар дукха гlулакх тохкаш баьча балха юкъе.

Хьанаги сепахи да дуаци дош?

Партийни органашка хоамаш кьаакха доладелар лакхе вай кьоаьча институте кулгалдоех болча бехктокхамечи балхахоша шоашта болча аьттонга балха гlулакхах пайда ийбу, яхаш. Цу даькъе дувцаш вар профсоюзни комитета председатель В. Рогов, керттерча инженера заместитель Б. Асатуров.

Парте райкомо цар парторганизаци тlадиллар из бакъда е дац аьнна къоастаделга. Л. Коркоценкос кулгалдеш йола цар партбюрос цlенхаштта кийчдир из дош партсобраңе дувцар духьа. Хlьата из, коллективера берригаш тlа а хьехаш, гуччахьа чанхьлекха лаьрхlар, хlана аьлча, коллективе ч1оагlа айденна дувцаш дар къоа секретарь (дукха ха йоацаш укхаза комсомольски организаце секретарь хинна яр Л. Коркоценко) цхьаккха хlаман бехке боаца нах хlалакбе гlерташ я, яхаш.

Цу гlулакха вlашагlъеллар авторитетни комисси. Цо кlоарга техкар хlара факт, цул совгlа хьагучадьхар В. Рогови В. Асатурови леладаь кхыдола а харцахьара гlулакхаш. Гlулакх къоастаделга чоалханегlа дийрзар бехке барий гадоккхаш института директора заместитель Н. Осипенкон керттера инженер В. Замановн, вешта аьлча, бехке болчар балха гlулакхаш бахьан бехктокхаме бараш, хилар.

Баьча токхамо хьахьенхар уж шеко йоацаш бехке болга, хlьата из собрани ялехьа коллективерча нахага дlа а хайтар. Цудухьа В. Рогови, Б. Асатурови партера дlабаха беза аьнна партийни бюрос яь предложени массане хьалльацар. Хlьата собраве хинначар хьадийхар уж балха тlара мукъабоахилга а, хlана аьлча, общественни организаце кулгалде, балха участкашта кулгалде моральни бокъо йоаш бацар уж.

Хьожаргда вай цар леладаьча алхха цхьадолча гlуллакхашка.

В. Рогов, институте болх беш дукха ха еце я, кхийнад шинъ автомобиль эцв, хlьата ше леляеш хиннай гаргарча сага яр, цо денкача доверенностах.

В. Асатуров республика цхьан предприятеца эша чертежаш ше кийтъеш волча хана паччахьалихен эзар сомига дlаккхачлаца дола ахча цхьа ниса делад. Шинне а института цlенош ду кооператив вlашагlйоллача хийа гlожа телхадаьд жилищни законодательство.

Партийни бехктокхаме эзар керттера инженер В. Заманов а, хlьата института директора заместитела Н. Осипенкой дош дувцара персональни дело да кийчдеш. Тlаккха из доагlаш деш да ала lа деза, хlана аьлча, шоай оагlорахьара боагlа тlахьожам ца лоаттабарах совгlа, цар леладер къайлаккхуьаш а хиннаб уж. Тlаккха из дерригаш ца lатъача далар коллективерча морально-психологически хьала.

Бакъда, нийслуш да укх тайпара гlулакхаш а. Кулгалхо, керттера специалист е администратор шийбалха а партийни а декхар телхаста леладеш хилча из шийна цу гуш санна lеш хул цхьайола партийни организаци, цун бюроя секретари.

Юха а персональни делах лаьца дола масал хьазща воалл со. Хlанз вай вувцарга Грозненски автотранспортни предприяте директор хинна Х. Адуев. Цу коллективе йlеьххача хана план кхоачашъю аьар дукха приписхаш еш отчетность телхаеш хиннай. Хlьата из кулгалхой пурамийца деш а хиннад.

Халкъеи партийни тlахьожамхоша хьагучадьхад уж кхоачамбоацараш, тlаккха предложени а елар цу предприяте кулгалхо кхы цу метте хита йиш яц аьнна шоаш хеташ хиларах.

Х. Адуев, цlенхаштта партийни бехктокхаме а озаш, балхара дlаваьккхар. Хlьата фу деш яр цар партийни организаци? Ма дарра аьлча, доагlар деш хиннац из. Припискаш ерашн хlамилг ликха гlерта цхьабола водителаш хьаллийца ма lеш, шийна болча аьттонна балха гlулакхах пайда ийбеш а хиннав Х. Адуев. Из ишта долга шийна ховшша а цкъаь цкъа цун отчетага ладийгlадаш парторганизаце, харц гlулакхаш леладеча цунна никъ а бехкаш. Цул совгlа, из балхара дlаваккха оттавича парторганизаце секретара заместитель В. Чечулин из ч1оагlа кердача тlаххувш вола сак ва яхаш хьалхеставеш вар.

Ишта, принципиальность йоаца позици лаьцар торговле министерства АТХ парторганизаце а (секретарь А. Дежнов) цу боахама начальника КПСС члена А. Грицуна дош къоастадеш моттиг эттача. Тlема е къахьегама ветерана, производстве хьайхалаттачоа хьожае эзаш хиша автомашина цо шийна лелае хьаийцай. Хlьата цу хьакъехьа цlенхаштта йола директивни указанеш а йолаш ма йий.

Цу хьакъехьа А. Грицука дош дувца тlадилладар цар юххьанцарча партийни организацена. Хlьата цар яь вывод А. Грицука бехк бе бахьан дац, аьнна яр.

Парте Ленински райкомо АТХ парторганизацега дlахайтар цо цу даькъе лаьцар нийса никъ ца хилар, хlьата А. Грицук партера а балхара а дlаваьккхар. Хlьата цар секретарь А. Дежнов а либеральном лелаяр бахьан долаш партийни бехктокхаме эзар.

Доагlар вlаши хьадехаш ца хилар, харцахьара хlамаш лоаш хилар гучадьннад автомобильни наькъий эксплуатационно - линейни управленеа. Цар керттерча инженера, профсоюза комитета председателя С. Асуева ший доалахьа цхьа автомашина йолашше а ший коллективера цхьаькха а йоккх. ЭЛУАД начальник Г. Бродский парторганизаце секретарь Р. Амагова цо даьр бехк баккхе эшаш хlама хеташ хиннабац, цу хьакъехьа коллективе хинна къамаьл а ишта чакхдаьннад. Цига вlелли хьоадеш а хиннадац из кlал ийца автомашина йолаш хилар. С. Асуев а партера дlаваьккхав.

Г. Бродске, Р. Амагова цу хьакъехьа е йоагlа вывод ертъя аьнна хетаду. Хlьата из ала доагlа цу тайпара факташ lоlае, уж бе боагlа мах ца беш йита гlертача кхыча кулгалхоштег партийни организацей секретараштеи.

Сенца дувца йоагlа партийни паччахьалкхени дисциплина телхаерий гlулакхаша цхьацанахьа е йоагlа оценка ца луш буссш хилар? Эттара хьалха ала доагlа, кулгалхоша агlа уж лоархlабеш ца хилар, хlана аьлча, шоай балха а вахара а дуккхача оагlонашта lоткъам бе йиш йолаш уж боландаь, цу тайпара чоалхане гlулакх нъоастадела уж къачар дича бакъахьа хеташ хуландаь, хар цхьа вашнар юкатоха уж ххерандаь, харц кхетам болчар повкъост вийхав аьнна шоасх боаккхача бехка мlал отта доархlа ца бедаь.

Цу тайпара моттиг нийсъелар № 8 йолча поликлинике. Цу больница керттера лор хиннача А. Хубаева балха тlарча автомашина тlа авари хьяр. Цун персональни дело къоастадеш цох кlезиг-дукха бехк а баьккха lийра парторганизаци. Цо цlенхаштта из даь даларе цу тайпара дош шоллагlа оттаргдацар аьнна вот. Цу поликлиника хlанз ВКК председатель волча цо дуккхаза лорий этика телхаьй, коллективера морально - психологически хьал товдарб, халкъий доттагlал ч1оагlдера тlадерадаь доаца къамаьлаш даьд. Цул тlехьагlа а партсобраье из дош дийцача кховчам хийтта lийнай цар парторганизаци. Парте Ленински райкома цар яь решени принципиальни ца хилар дlа а хайташ, учетни карточка тlа дlанзъеш строги выговор елар цунна.

Ши шу ха яйнар НГlАССР финансий министерства парторганизацега КПСС члена ревизора С. Зелимханова персональни делах лаьца решени тlаспара. Парте Заводской райкомо «Плодосемгоспромхозе» 1980 шера яьча ревизена юха тохкам бе аьнна парте обномо енна задани КРУ ревизорашна кхоачашъелга по lалаш ца дайтарах, ревизорски счеташ лохача боаразе уттаярца бокъоща долаш дар хьагучаданкха торо ца хиларах, учетни карточка тlа дlа а язъеш, строги выговор елар цунна. Хlьата цар парторганизаце секретара В. Медведскена по волокита лелаярах выговор еннай.

Аз укъа яздаьдар «Старогрознефть» НГДУ ОРС-а парторганизаци дисциплинен социалистически законаш телхадечарца цlенхаштта къовсам лоаттабеш ца хиларах. Цхьаболчарна дагадоагlа хургда № 10 йолча тика заведующи С. Наурбиев балхара дlаваьккха хилар. Наха ч1оагlа хоатташ дола товараш хьуладь леладарца советски торговле правилаш телхаярах ч1оагlа партийни взыскани еннаяр цунна. Дикка ха я л из болх беш а воаца кулгалдеча гlулакхага дог доахаш лела. Тlаккха из учете латте ОРС-а парторганизаци из лоаш я, къамаьлаш дувцарал совгlа цунгара доагlар хьа а ца дехаш. Гlулакх ишта дlахо доде из парте воацаш вися тарлу.

Хlанз партийни организацешка отчеташи коржамаши да. Шоаш баьча балха итоган еча цар къаьстта теркам тlаухийт КПСС ЦК ноябрьски (1982 ш.), июньски (1983 ш.) Пленумий, КПСС ЦК Генеральни секретаран Ю. В. Андропова указанеш кхоачаш а еш, шоай балха стили методаши эргальха товзра, дисциплина ч1оагlъяра. Коммунисташ декхарийца ба цу даькъе хьадда шоай дош ала. Партийни паччахьалихени дисциплина ч1оагlъяра, критикеи самокритикеи дегlайоалаяра хадданза йоакхо а еш, парте XXVI съезде решенеш кхоачашъяра тlагlертта къовсам лоаттабе.

И. ЛАВРИНЕНКО,
парте Грозненски горкомерча партийни комиссе председатель.

ГОВЗАНЧАШ

«Коммунистически къахьегама коллектив» аьа цlа йоагlаш а сий долаш а лелаю «Чечингрвейбыт» объединена чуйоагlаза № 19 йолча ателье коллективо. Цо дуккхьаз шийча наькъа барзкъаш тег.

№ 19 йолча ателье коллектив даим кердадар лохаш, заказчикашта хозлургйолча тайпа фасонаш хиркаш хул. Барзкъа тегайташ волчоа фасон лаха гlо дарал совгlа, цу ательерча закройщикашеи мастерашеи вlаши дага а баьле хоза товргйола барзкъана модель вlашагlйоллъ.

— Керттера дар заказчика лоlаш синеи цунна хеттача бесса хозеи кховчашбелга да, — йоах ателье заведующе Петросян Аркадий Александровича.

Коллектива къахьегам белгалбоаккхаш да «Чечингрвейбыт» объединене ьаржача социалистически яхье кхарарча шера шоллагlча квартале хьалхара моттиг яккхар. Дlадахача ах шера барзкъаш тегара план дикка тlеххоачашийр.

Барзкъаш хоза тегарца, товш, заказчиккий хьашташ дизза кховчаьдеш хиларца белгалбаьнна ба яхлагlча разрядагlа мастер Е. И. Дергдазова. Хlанз из болх беш я 1984 шера август бетта чотагlа, А. Эсмурзаева, А. Петросян закройщик волча бригада бригадир Яндиева Рукъет, Яндиева Маруся, А. М. Арутюнян, Аушева Лейла, ишта кхыбараш. Уж берригаш а 1984-ча шера чотагlа къахьегаш ба, къонабарии хьехамчаш а ба.

— Белгалдаккха дезаш да, училище йистеьккха бале а, духхьашха балха боагlаш бараш дукха хlама lомаде дезаш хилар, — йоах къонибарий хьехамча йолча, дуккхача шерашка цу ателье болх беш хьаноагlача Яндиева Рукъета, — хlьата шоай практика чакхьаьча тхо долча болх бе lе гlерташ хул царех дукхагlбараш. Балха мукъа моттиг йолча хана юхе а бут оаха уж.

Хlанзчул ши-кхо шу хьалха ателье хьае йолайир кагирхонта лаьрхlа йола «Дипломат» яха маlача наькха пальто. Эттара хьалха из пальто тега дагадехар заказчика дехарах дукхача шерашка ателье болх беш хьавоагlача закройщика Арон Макарович Арутюнна. Хlьата, lалаьхате дика а хул из.

Уж деррига а толамаш цlи-шегlа хахибнадац. Дукхача шерашка ч1оагlа къахьега дийзар. Ателье заведующи Аркадий Александрович вай республике дикагlа лоархlача закройщиках ва. Из ва 1956-ча шера из ателье хьайийллар. Цун йоккхача опыто гlо даьд цхьа барт бола, моллагlча дикача хlамих ка яргйола коллектив вlашагlйолла.

Сийлахь - боккха Даймехка гlом хьалехьа портной хиннав Аркадий Александрович. Хlьата 7 шера Советски Эскаре гlулакх даь аьалча, юха а ший дега хьамсара бола болх дlаболабир цо.

Заведующе декхараш цо духхьал общественни хьисапе кхоачашдеш да. Хlьата из ше бетта а шера а цаl-ах, шинъ балха норма кхоачашъеш вола закройщик ва.

Ишта барттайна къахьегача говзанчаша ханал дукха хьалха кхоачашъьй укх шера ворхl бетта план.

Х. АУШЕВА.

Грозненски швейни производствени объединене дукхача болхлоша тlеххоачашду шоаш укх шера тlаийна социалистически декхараш. Царех цаl я объединене эггара дикагlа лоархlаш йола вышивальщица, коммунистически къахьегама ударник Кикаева Лиза. Халлонза социалистически яхье хьалха латташ хьайоагlача цо цхьа смена дlаяхийтац ший норма 120—125 процент кхоачаш ца еш. Оьсаре къахьегарал совгlа ше хьеш мел йола продукци паччахьалкхен дикала Знак йолаш хулийт цо. Ишта болх барах Лизас бокъо яьккхай ший тамагlа а долаш продукци арахеца.

СУРТА ТlА: вышивальщица Л. Кикаева.

В. ДЗЕСЯКА сурт.

№ 15 ЙОЛА «АГИТАТОРА БЛОКНОТ»

Кепатеха аральнинай КПСС Нохч - Гlалгlай обкома пропагандаи агитацеи отдела «Агитатора блокнот» яхача журнала арглаара номер. Из хьаьллалу «Сакхетамера къахьегам — лакха эффективность хилара дола дlоагlа» яхача редакционни статьяца.

«Дош гlахьехаш, тешавеш а хилара» яхача рубрикана кlал кепатеха я «Трансмаш» яхача завода партийни бюро секретара заместитела Ф. Исаева «la дlаденнар, хьадаь» яха корреспонденци, укхаза я ишта агитаторах — Грозненски района 1 Май цlерагlча колхоза баьцадаараш леладеча бригада кулгалхочох Сигута Лидия Васильевнах йола зарисовка а.

«Хьувнъам-84» Миштта хургба из?» — иштта рубрика хьалха оттаьй хургболча хьувнъама республика ялат леладераша еш йола йоакхо ювцача статьяна.

И. В. Косиор ваьча дийнахьа дена 90 шу дизара хетаьа КПСС Нохч - Гlалгlай обкома партархива заведующе Т. В. Плешановас ший статья.

27 августа деззергда советски кино Да. Нохч - Гlалгlайчен кинофикатораш миштта накъа болх цу дезача дена дувцаш я КПСС обкома культура отдела заведующе заместитела Э. А. Ромепепа статья.

«Дешах боала пайда лакхбе» яхача рубрикана кlал кепатеха я «Ниийса, цхьалха, кхетадеш» яха П. Зармаева корреспонденци.

ЛАТВИЙСКИ ССР. Чоагlа теркам тlабахийта дийнар КПСС ЦК июньски (1983 ш.) Пленуме къахьегама овсарле лакхъяра хьакъехьара дешаш, массала, роботаш шерра юкъейоалаелга. Къаьстта хlанз а кулг кара, физически хала, говзал лакха йоацаш, кlордабеш бола болх беча производства коллектива участкашка. Цу даькъе дукха хlамаш ду В. И. Ленина цlерагlча «ВЭФ» яхача Рижски производственни объединене. Шовзткъе итт болхлочун къахьегам хlанз штамповочни цехе оттаьча роботаша бу. Пхелагlа шу да предприяте промышленни манипулятораш хьаеш балхаш ду. Уж балха юкъейоалаярах боала экономически пайда 900 эзар сом гаргга ба.

СУРТА ТlА: укх промышленни робото шталь етт телефонаи аппараташта йолча деталашта.

В. ЛИСИЦЫНА сурт.
ТАСС фотохроника.

• КХОАНА—МАШИННАЬКЪАХОЧУН ДИ

Цхьайтталагlча пятилетка кхоалагlча шера план ханал хьалха кхоачашъяра доккхий социалистически декхараш тlаийцад Къулбаседа - Кавказа машиннаькъа Назрановерча станце болхлоша. Уж хьалхал хьалха кхоачашдара «Хlара балха дийнахьа дисциплина тlеххиеи хьадер дукхагlец хилийта!» яхача девизагlа шерра социалистически яхь йоаржаьча цар бащха-дика толамаш а доахаш, къахьегама совгlат кийчдаьд машиннаькъахочун денна. Вагонашта мовхьаш тlадоттара укх шера хьалхарча ах шера план 105,8 процент кхоачаш а я, паччахьалкхен планагlа лаьрхlачул совгlа цар тlадеттар 2350 тонн гаргга тайп-тайпара халкъа боахама мовхьаш. Цу юкъа айхха мовхьаш тlадоттарах кхычахьа хьожие йиш йолаш мукъьалийтар 41 вагон. Вагонашта тlера халкъа боахама мовхьаш lадоассадаря ялх бетта план 122 процент кхоачашъьй станце машиннаькъахоша. Планагlа лаьрхlачул совгlа мовхьаш тlера lо а даьха, ханал хьалха мукъьалийтар цар 300 вагон. Юкъера лаьрхlача мух тlаболаш латташ хlара вагоно йоаккхаш йола ха нормагlа йоагlачул ах сахьата совгlа лоацъяьй.

Уж толамаш даха машиннаькъахой вlаштlехьдаьннад къахьегамеи производственни дисциплина ч1оагl а еш, шоай торонех цар биэза пайда ийбарах. Поездаш дlа-юха лелача а маневрови балха тlа а цхьаккха тайпа хьовзам хилийтабац цар. Уж толамаш доахача диза дlаиъяьцад вокхагlволча приемо - сдатчика, массехазза «Социалистически яхье котваьнар» яха сийлен Знак еннача Хучиев Вахьаудина Вахас, «Профессех дикагlвар» яха сийлен цlи леладеча Чемурзиев Устарка Рамзана, дуккхаза а социалистически яхье коталоваш яьнча станце декурне Талдинина Наталья Ивановнас, кхычар. Шоай бехкагlа балха тlа хьовзам хилийта цкъа цlий бала бийзабац цар.

СУРТА ТlА: (аьрдехьара аьттехьа) вокхагlвола приемо-сдатчик В. Хучиев, товарни кассир Р. Чемурзиев, станце декурни Н. Талдинина.

Н. ПЛИЕВА сурт.

СОВГlАТАШ КИЙЧДАЬД

Шоай профессиональни цlейна дика совгlат кийчдаьд накъабаьккхаб Къулбаседа-Кавказа машиннаькъа Грозненски отделене болхлой. Отделени — дукха отраслеш йола чоалхане предприяти. Халкъа боахама мовхьаш укхаза дlа-юха кхухь лакха экономически долча электровозашца 4 эзар гонра ниа болча тепловозашца. Станцешка перегонашкеи стрелкашта электрически централизаци сигнализации яьй, маневрови поездаш локомо[illegible] радиобувзам ба. 570 километр бlоахал бола машиннаькъ биллаб аьшкабетона шпалаш тlа, хlьата 388 километр бlоахал бар цхьаккха тайпа стыковна йоацаш ба. Цудухьа поездаш сахьата бlаь километр еш сиха лел. Грозный, Гудермес, Кизляр, Артезиан, Червленни-Узловая яхача станцешка болх беш а автоматически телефонии устройстваш.

Грозненски машиннаькъа отделене йолаш а мехкдаьтта продукташ чуеттаре йола йоккха станца, хlьата Гудермесе а йоккха сортировочни станци. Мехкдаьтта продукташ чуйоттара йола цистернаш кийчъю керда хьаьхча Червленни - Узловая яхача промывочно - пропарочни станце.

Бахчеви культураш дlа-юха кхухьлга тоадара Зензели яхача станце хьалъяьй харбезаш тlайоттаргйола вагонаш юла пунит. Укх шера цигара дlайоккхийтаргъя харбезаш тlайола 17 эзар вагон, уж хул соахкарча сезонагlа дlаяхийтарел 5 эзар дукхагlа. Гудермесерча станце я вагонашта ремонт а еш, уж кийчъяра йола пунит.

Машиннаькъа отделенерча 96,9 процент долча погрузочно - разгрузочни балхашта механизаци яьй. Укх тlеххьарча 17 шера отделене боахам дегlабоьлабара дlадахийтад 82 миллион совгlа сом, хlьата ер пятилетка йоласлча деиз цу гlулакхага дlадахийтар 17,5 миллион сом да.

Отделене машиннаькъахой шоашта хьалхашка латтача декхарех толаме лоархlабеш накъабаьккхаб шоай цlейна. Мовхьаш дlа-юха кхахьара паччахьалкхен план 100,4 процент кхоачашъьй. Тlаийнача социалистически декхарех лаьрхlачул совгlа дlа-юха дихьа халкъа боахама мовхьаш 27 эзар тонн да. Грузооборота паччахьалкхен план 103,8 процент кхоачашъьй. Дикка тоаденнад локомотивехи вагонехи пайда ийбелга. Хlара дийнахьа буси пайда эцаш йола вагонаш соахкарчул 750 дукхагlа хилийтай.

Из хьахиннад керттерча даькъе цистернех ма могга дикагlа пайда ийбарах. Республикерча цхьйтта предприяте кlезигъьяй мовхьаш тlадотташ вагонаша йоаккхаш йола ха. «Хlара вагона — эффективни оборот» яхача девизагlа шерра социалистически яхь йоаржаьча машиннаькъахоша июль бетта дикка лоацийр мовхьаш тlадотташ вагонаца сеца латташ йоаккхаш йола ха. Из кlезигъяьй кхоъ ахи сахьата, нормагlа лоапъе езаш хиннар ши сахьаьти ткъо минути йолча. Соахка июль бетта хинначул хlара поезда дlа-юха хьош дола мовхьаш бlаь тонн дукхагlа хилийтар. Мовхьаш дукхагlа дlа-юха кхахьара московски предприятей коллективаша дlайолаьв инициатива хьал а лаьца отделене машиннаькъахоша йlаьхагlа дукхагlа мовхьаш тlадолаш хулийт хlара дlайоххийташ йола поезд. Ер шу доладелча деиз цар дlа-юха йигай деза мовхьаш тlадола 6029 поезд, уж хул соахкарчул 200 поезд дукхагlа. Укх шера Гудермесера дlайитай кхоззе йlаьхагlа йола геттара гамха йолаш йола ши поезд. Из дlадоладь дийна гlулакх СССР Министерствос ч1оагlа могадир. Уж ши рейс еча белгалбаьлар шоай болх дукха беззаш боле. Деза мовхьаш тlадола поездаш кхувлара йоккха опыт йола Гудермессия локомотивни депора машинисташ - инструкторащ Щегольков Геннадий Иванович, Осмоловский Александр Иванович, машинисташ Кучмесов Александр Васильевич, Гончаров Виктор Никанорович, Ковалев Владимир Иванович, Журовский Юрий, кхы дукха бараш а.

Хlанз керда декхараш кхоачадеш ба движенцаш, локомотивщикаш, вагонщикаш. Пхийтта эзар тоннага кхачалца мовхьаш тlа а долаш, цкъа югача хана вlашагlхетта кхоъ, йиъ, пхиъ поезд йолаш дlа-юха йига лерхl цар.

Хьалхалаттача диспетчераша дийнахьеи буси цхьа эзар километр никъ а беш, поездаш сиха леларгlолаш гlулакх вlаштlехьдаьккхад. Поездий технически сухал я лакхъенний. Ер шу доладелча хана сахьата еш яр 39,9 километр хинна яле, июль бетта сухал дlаккхаьнар 42 километрга.

Пассажираша лерттlа гlулакх а деш, дlа-юха янтав 218 эзар пассажир, уж хул 1982 шера укх хана яигарел ворхl эзар сат дукхагlа.

Грозненски машиннаькъа отделене болхлоша тlеххоачашъьй кхыча технико - экономически хьокхамий паччахьалкхен план а. Цо торо хилийтай цхьайола йоккхий организационно - технически мероприятеш чакх а йоахаш сихагlа поездаш чакхъювлаьнгей дукхагlа мовхьаш дlа-юха кхухьилгей дегlадоладе, станцешка технически гlулакх деча ухьаша, локомотивни вагонни депоша беча балха технолога ардашкха, керда техника балла юкъехувла, творчески инициативаш дегlакхувла. Цул совгlа, кхом барен хьурмат даран тlехьа лаьрхча яхь юкъе эзар беррига болхлой. «Хlара балха дийнахьа дисциплина тlеххиеи хьадер дукхагlец хилийта!» яхача химикий инициативагlеи «Тlехьабусараш боацаш бе болх» яхача ростовчаний инициативагlеи лаьржача яхье дайкъа лоацаш я отделенера 17 предприяти, 240 цех, 48 участок, 56 смена, 496 бригада. Цар къахьегама толамаш денгара денга дикагlа хул.

Дикагlболча приемосдатчикий толашагlйола методаш юкъейоалаярах вагонашта айхха мовхьаш тlа а доттаж, кхычахьа мовхьаш йиша яха йиш йолаш мукъьалийтар 456 вагон. «Терек» яхача мебельно - хьун хlамаш еча производственни объединене айхха мебель тlайоттара [illegible]хаш дlахо а деш да. Цудухьа хьалха цига хьежаеш хиннарех яхаш мара вагонаш хьежае эзац цига.

Шоай профессиональни цlейна накъабахара лаьржача социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхай сигнализаци бувзамеш Грозненски дистанце коллективо. [illegible]хаш дара паччахьалкхен план 104,4 процент кхоачаш а еш, устройствашта технически гlулакх дира даькъе баьнах тlехдики ба. Къахьегама овсарле лакхъяра паччахьалкхен план 100,8 процент кхоачашъьй цо. Иштта болх баш йолча цунна шоллагlча квартале яхье даьхача къахьегама толамий итогаш йича хьожайир КПСС обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома керара кира тела цlе байрах.

Шоаш тlаийна декхараш толаме кхоачаш а деш цlейна накъабаьккхаб Червленни, Аллатово, Артезиан, Аргун, Ханкала, Катаяма, Терек яхача а кхыча а станцей болхлой.

Карагlдийнараш дика дале а цхьайтталагlча пятилетка кхоалагlча шера цхьайола халонаши кхоачамбоацараши нийсденнад машиннаькъахой балха тlа. Мехкдаьтта продукташ чу а йотташ дlалхайитара план кхоачашъьяц. Из бахьан долаш тlадиса паччахьалкхен декхар 377 эзар тонн я.

Пайда эцанза йола торонаш а кlезига яц. Хьалхарча ах шера вагона грузооборота, участкови сухала, поезда юкъера лаьрхlачи долча доалла, дийнахьеи буси вагона йолча къахьегама овсарлен, пайда бара заданеш кхоачашъьяц. Пятилетка [illegible]харча шин шерех ах шерех мовхьаш дlа-юха даьхийтара план йоагlачул 2,8 процент кlезигагlа кхоачашъьй. Из бахьан долаш доагlачул цхьа миллион тонн кlезигагlа мовхьаш дlа-юха дихьад.

Уж а кхыдола а кхоачамбоацараш дlадахара, [illegible] болх цlенхаштта тоабара ерригга торонаш оарцагlъьхай Грозненски машиннаькъа отделене болхлоша. КПСС ЦК июньски (1983 ш.) Пленума решенеца дlадехаш махиллара, укх тlеххьарча шин шера тlадиса паччахьалкхен декхараш тlера дlадахар пятилетка план толаме кхоачашъергйола гlулакх дар а да хlанз машиннаькъахошта хьалхашка латта керттера декхар. Цу даькъе дукха балхаш ду укхаза. Укх тlеххьарча хана ма могга ч1оагlъяьй отделене къахьегамеи производственни дисциплина, хlаранена тlадиллача гlулакха хьалхара бехктокхам айбаьб. Грозненски машиннаькъа отделене болхлой, инженерно - технически болхлой дог тийша ба укх шерей бlарччача пятилетная планаши тlаийша декхараши толаме кхоачашдергхиларах.

Н. КУДИНОВА,
Къулбаседа-Кавказа машиннаькъа Грозненски отделене планово - технико-экономически отдела начальник.

Технологически транспорта Грозненски управлене эггара дикагIвола производственник лоархIаш ва йоккха опыт йолa слесарь, коммунистически къахьегама ударник Асеев Андрей Трофимович. Ше лелаеча коммунист яхача цIера сий даим лакха а лоаттадеш, хаддаза социалистически яхье хьалха латташ хьавоагIа из. Ше кхоачашдеча ремонтни балхашта юкъе цхьакха тайпа брак нийсъалийтац цо.

Хьинаре къахьегарал совгIа, юкъарча балха тIа а хьинаре дакъа лоац Андрей Трофимовича. Новкъостий суда председатела, кагирхой кхехамча декхараш массаза а цIена кхоачашдеш ва из.

СУРТА ТIА: слесарь А. Асеев.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

ХЬАЛХАРА ХУВЦАМАШ

Керда балха хьатIавена Малгобекски района «Луч» совхоза директор Томов Ахьмад шийна кабинете вагIар. ДагалаттАр совхоза балха тIа нийслу дукха кхоачамбоацараш: гурахьа ялат дIалийна хьацна хьувкъам дикагIа хилийтара дец, хIама лаьар, чувала йиш йоацаш бIеха яр шурий ферме, довхан гIийла дар, оасарах хьалийкъа яр комсий бешамаш. Керта чу кхестар цхьа уйле: «Сенгара дIаволадургва?»

Вийса хинна дукха ха яр. Юрт тхьайса уллар. ТIаккха шийна машана хьаллота а яь ферма йолча сагIоразьа дIалаьллар Ахьмада. Доахан чулаттача корпусе наг-наггахьа мара нийслапар йоагIа электрически лампаш. ЦIаьхха Ахьмада бIарг тIеттар шийтахьа хьахьежаш латтача цхьан Iатта. Вежана чоаж чIоагIа чукхийтта дар. Хьайча Iоцухьжеча доакъарах хIама бIаргадовзар Ахьмада. Директора цхьанкха а сагдухьала ваноар — дежурни вола скотник е тхьайса уллар е балха вIалла а хьа ца вена хила а тарлора.

...Из йицлургйоаца бийса хинна цхьа шу дIадахад. Дукха хIама хувцаденнад цу хана дена боахаме. Шиш балхах дика кхета а кхеташ, шо дIадоладь хIама дизза кхоачашде. Iеме волча кьоначa кулгалхочуна вIашIехьдаьлар болх тоабе, боахама дерригa а доакъош кхетарра айде торо хиларах вах лецабир. ХIаьта совхоза къахьегвахой шоай низаш оарцагI а дев-ла, дIаболабелар массе а сагIоразьера боахам дегIабовлабе.

Из дарна дика карагI а даьлар. Совхозо ханал хьалхе кхоачашйир 1983 шера хьалхарча ялх бетта пачхьалкхенга шурен дулхи дохкара план, ишта хацал хьалха кхоачашйир пачхьалкхенга ялат дохкара план а. ХIаьта хIана бIубенна доакъар кийчдеш боахк совхоза къахьегамхой. Доакъар общественни хьайбашта кийчдарал совгIа, совхоза болхлоша шоай доалахьа лелаеча хьайбашта а кийчду.

ЧIоагIьенийа къахьегамеи производственни дисциплина. Цу гIуланко торо хилийтар лоацача хана шура, дулх, кхыйола юртбоахама продукци дукхагIа яккха. Масала, соахка хIара беттача Iаттагара юкъера хьайцача 1650 килограмм шура лькхаяле, укх карарча шера хьайбаш лелаьдераша дош деннад хIара беттача Iаттагара 2100 килограмм шура лкха — планагIа йоагIачул 350 килограмм дукхагIа. ХIаьта дикагIбола доярнаш Хасанова Эммая Атаева ПаьтIамати дага ба уня шера хIара беттача Iаттагара 2300 килограмм шура яккха.

— Тхо тийша да пачхьалкхенга шура йохкара шера план хавал хьалха, 1 сентябре кхоачашъергхиларах. Укх шера оаха пачхьалкхенга йохкаргIа планал совгIа 500 центнер шура. Ханал хьалха кхоачашъергвя пачхьалкхенга дулх дохкара план а, — йоах хьайбаш лелаьдераша.

Цу гIулакха дарна дика новкъостал ду совхоза кхаш лелаьдераша, нер хIанзлехьа кийч а яь дIаоттаьий шера кхоачам хилнал йол, ча. Доакъар кийчдераш хIана кхы а баьцаш хьокхаш боахк. Дика кхачаш латт силоса лаьрхIа гекараша цхьана дIайийна хьажкIаш. Йолаш я шортта концентраташ.

Цхьабакъда, цхьан шера хьайбаш боахаме масе доакъошка гIулакхаш тоадаьд аьлча нийса хургдац. ДикагIа сагIоразьа цхьацца хувцамаш хиннадале а, хIанз а шоай декхарех лоархIа ца беш хьабоагIа яа лелаьдераш. Ишта, хIара бIаь жена тIехьа 76 Iаьхар мара хьалкхебаьбац. Бакъда, вокхагIвола ча ва Iуна Байсаров йоакъача кулгалдеча бригада вIашIехьдаьлар хIара бIаь жена тIехьа 96 Iаьхар хьалкхебе.

— Яа лелаьдар сихагIа пайдане хилийтар духьа оаха лаьрхIар фу тоадаре болх эргабаккха. — яхаш душ Томова. — Укх шера оаха яа Iула юкъебоалабаьб дикагIдолча фух бола 500 устагIа.

Совхоза коллективо къахьстта терко ю комсаш лелаяра. 463 гектара тIа кхаю боаламо комсаш. Цхьабакъда, комсаш массеналхьа кхеатарра дика хьувкъаш. Совхоза специалисташа хьалхаяох, дерригa а балхаш лоацача агротехнически хинаш дертIен чакхдаьхад 340 гектара тIа. Из болх дика баьб укх шера керда вIашагIъехкача коммуниста Исакова Розас, Ибрагимова Зинас. Эшлаща IийшIета кулгалдеча бригадаша.

Шоай къаьстта дай болаш я 89 гектар комсаш. Укх лелаю гектарникаша. 10 сагдезала подрядагIа къахьстам ба. Царна юкъе къахьегама хьонкам телаш хьабоагIа Кулитова Совдати Мусаева Халипати. ХIарамe 8 гектар комсашта довл ду. хIаьта хIараяр гектара тIара 50 центнер комсаш яха дага а я укх шера.

ТIаккха миштад гIулакхаш вокх 123 гектара тIа? ДIадахача шерашка царна дбал во дарех (Iан замалахьа комсаш дIа ца къоалаш йоагIи нийсьелар) комсаш 70 процент совгIа нийлхьелар. Уж комсаш цIенъаь дIа а яьха царна ятта кердакраш дIайогIа лаьрхIар совхозе соахка гурахьа. Бакъда укх шера дукха ца йоаккхе а кIезиг дукха продукци яккха йиш я цигара. Цудухьа, хIанз укхааа дукха балхаш деш, цоашта ма моттa дикагIен дукхагIея комсаш кхее гIерташ къахьегаш йоалл агронома Дзейтов Iийсас кулгалду бригада.

— Хетаргахьа, укх шера цу йолча участникара 1230 центнер совгIа комсаш йоахаргья оаха, — яхаш шиш планаш сога хьашц бригадира.

— Оаха кхетаду, тха комсий бешамашка хиина хувцамаш — хьалхара гIа мара боацилга, — йоах Томова. — Бакъда, из чIоагIа лоархIаме гIа ба. хIана аьлча, наз тийшаб шоай цилах, тха лаьттай торонаш йоккха хиларах.

ДIадахачe шера совхозо пачхьалкхевга ехкар 496 тонн комсаш. ХIаьта, карарча шера коллективо лаьрхIад соахка екхачул кхоаьи дукхагIа пачхьалкхенга комсаш йохка. Цул совгIа, тIайоагIача хана кургболча хьувкъама тоадаре дерд йоллаш а. ба хIана боахама комсаш лелаереш. Гурахьа 100 гектара тIа керда, шелала дина дукхаль отташ йола «Изабелла» яхача фух комсаш дIайогIаргья совхозе.

Цу дерригнена тIатоха довгIа совхоза дерригa а комсаш дIайийна лаьттащ хиш лехнаш доацалга. Цудуха, лакха хьувкъам кхебе йиш ю хьинаре къа ца хьете.

...Карара шу хьатIаккхачаца совхоза коллектива район а ерригача республике а тIехьаюсачарца яр. ХIаьта, хIанa социалистически яхье хьалхалаттача боахамашца нийсса толамаш доахаш хьайоагIа «Луч» совхоза коллектив.

Е.-ПРИМЫСЛЕР.

«КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ КЪАХЬЕГАМХОШТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

1974 шера 18 январехь СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указага хьежна дукхачa шерашка цIена къахьегарахи къахьегаме кергIаьлнарий хан беши СССР Лакхехьарча Совета Президиума цIерагIа «Къахьегама ветеран» яха медаль лойла

ЗАВОДСКОЙ РАЙОНЕ

СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически заводе гIолла:

Алихаджиева Зеризана — болхлочоа.
Арутюнова Валентина Григорьевнана — технадзора отдела начальника.
Бурмистров Григорий Антоновича — электромонтера.
Горина Зинаида Федоровнана — аппаратчика.
Давыдов Иван Михайловича — техотдела начальника.
Демченко Анна Андреевнана — аппаратчика.
Дудаева Асмана — уборщицана.
Зинченко Зинетбана Хабибуловнана — аппаратчика.
Келен Татьяна Михайловнана — машиниста.
Котова Анна Николаевнана — фасовщицана.
Лозовая Инна Яковлевнана — аппаратчика.
Лозовой Борис Адамовича — слесара.
Людков Адольф Константиновича — машиниста.
Максимова Галина Ивановнана — аппаратчика.
Митрова Зофия Никифоровнана — отделене начальника.
Маршалкин Юрий Петровича — электромонтера.
Мартыненко Юлия Васильевнана — аппаратчика.
Миронов Алексей Георгиевича — мастера.
Марьенко Полина Ивановнана — уборщицана.
Оценкова Евдокия Ефимовнана — дворника.
Пирунец Тамара Георгиевнана — пенсионеркана.
Полякова Анна Терентьевнана — аппаратчика.
Проскина Мария Александровнана — лаборанта.
Руденко Римма Федоровнана — машиниста.
Сакина Галина Васильевнана — аппаратчика.
Сидельникова Лидия Васильевнана — начальника заместитела.
Семенова Нина Афанасьевнана — сульфировщица.
Саротина Нина Александровнана — швейцара.
Сальников Леонид Михайловича — мастера.
Токарева Валентина Лукьяновнана — загрузчика-выгрузчика.
Толчеев Василий Ивановича — электромонтера.
Тетерева Александра Трофимовнана — планови отдела экономиста.
Хмелевская Людмила Марковнана — аппаратчика.
Шляхова Алла Александровнана — аппаратчика.

Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски механически чакхдоахача заводе гIолла:

Астапов Виталий Николаевича — слесара.
Андреев Юрий Васильевича — мастера.
Айриян Лида Аршаковнана — оператора.
Ботнарь Мария Васильевнана — болхлочоа.
Бабенко Людмила Владимировнана — оператора.
Бурлаченко Петр Александровича — слесара.
Гревнов Филипп Ивановича — оператора.
Григорьева Светлана Николаевнана — оператора.
Григорьев Александр Ивановича — оператора.
Глазьева Зинаида Степановнана — сушильщицана.
Грешнева Антонина Егоровнана — аппаратчика.
Воронин Алексей Матвеевича — вокхагIволча электромонтера.
Дорошенко Александра Ивановнана — лаборанта.
Зайцев Степан Ивановича — оператора.
Кулик Николай Михайловича — электромонтера.
Котова Евгения Михайловнана — оператора.
Кононенко Зоя Ивановнана — оператора.
Кузьмина Галина Афанасьевнана — оператора.
Колодина Ольга Климентьевнана — уборщицана.
Лямина Любава Ивановнана — оператора.
Лидовский Иван Ивановича — слесара.
Лисовская Галина Григорьевнана — оператора.
Лашкевич Венора Есаиловнана — оператора.
Межова Нина Захаровнана — повара.
Мишакин Виктор Николаевича — электромонтера.
Мирон Мария Андреевнана — оператора.
Мацук Александр Павловича — цеха начальника.
Неддик Любовь Петровнана — кровельщицана.
Наумчик Ольга Георгиевнана — штукатура.
Оганова Надежда Григорьевнана — оператора.
Овсянникова Клавдия Александровнана — болхлочоа.
Поповская Анна Ивановнана — болхлочоа.
Разумная Мария Петровнана — лаборанта.
Рыженко Николай Павловича — машиниста.
Стародубцева Вера Андреевнана — оператора.
Солдатова Галина Ивановнана — оператора.
Сидорова Надежда Яковлевнана — оператора.
Ситников Николай Александровича — машиниста.
Сидельников Александр Федоровича — плотника.
Тарасов Александр Минасовича — водитела.
Танцура Василий Митрофановича — мастера.
Ушакова Таисия Ивановнана — оператора.
[illegible] Татьяна Давыдовнана — йоккхагIволча инженера.
Циганкова Галина Кирилловнана — вокхагIволча оператора.
Шарошкин Георгий Ивановича — машиниста.
Шеповалова Валентина Петровнана — оператора.
Яковлева Ольга Васильевнана — гардеробщицана.

«Монтажтермоизделие» яхача тресте гIишлон управлене гIолла:

Гурьева Евгения Матвеевнана — болхлочоа.
Джамалханова Iайнапа — изолировщицана.
Егорова Нина Степановнана — изолировщицана.
[illegible] Евгения Григорьевнана — болхлочоа.
Журавлева Татьяна Кирилловнана — изолировщицана.
Макеева Клавдия Ивановнана — изолировщицана.
Новиков Петр Андреевича — изолировщика.
Скребец Дарья Васильевнана — изолировщицана.
Цакоева Салимат — машиниста.

«Грозгорпарикмахерские» [illegible] гIолла:

Аронова Надежда Ивановнана — кассира.
[illegible] Сергей Яковлевича — парикмахера.
Большакова Лидия Дмитриевнана — техничкана.
Долгодушева Сирануш Степановнана — маникюрщана.
Интизарова Арансия Степановнана — парикмахера.
[illegible] Екатерина Михайловнана — техничкана.
Литкин Кларета Григорьевнана — парикмахера.
[illegible] Зинаида Федоровнана — парикмахера.
Сергеева Эмма Асатуровнана — парикмахера.

Грозненски [illegible] заводе гIолла:

Афонина Лидия Ивановнана — гальваника.
Гайцукис Михаил Викторовича — слесара.
Коваль Лидия Ивановнана — ВОХР отделене командира.
[illegible] Пелагея Аксеновнана — болхлочоа.
Полищук Анастасия Максимовнана — ВОХР отделене командира.
[illegible] Антонина Ивановнана — слесара.
Чигирова Антонина Семеновнана — гальваника.
[illegible] Татьяна Тимофеевнана — грузчика.
Юдина Раиса Ильиничнана — машиниста.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене ЖКУ гIолла:

Антонов Борис Федоровича — машиниста.
Коляда Лидия Прокофьевнана — болхлочоа.
Кудринская Антонина Григорьевнана — бухгалтера.
Маашева Петамата — уборщицана.
Манусьянц Мария Дмитриевнана — горничнена.
Саханская Нина Степановнана — паспортисткана.
[illegible] Михаил Петровича — кровельщика.
Песковатский Александр Федоровича — слесара.

Производственно [illegible] гIолла:

Будаева Лидия Дмитриевнана — оператора.
Гусакова Екатерина Павловнана — сменни инженера.
Жукова Надежда Федотовнана — слишщика.
Красикова Надежда Михайловнана — генераторщицана.
Касаткина Пелагея Ивановнана — оператора.
Носыгунов Николай Иосифовича — слесара.
Павлова Надежда Николаевнана — электромонтера.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене орсе гIолла:

Алексеян Завен Гургеновича — контрольно-ревизионни отдела начальника.
Дабаева Ухра Алиевнана — уборщицана.
Зерент Лидия Алексеевнана — столове заведующена.
Игнатьева Зинаида Яковлевнана — йоккхагIволча продавеца.
Савицкая Зинаида Ивановнана — йоккхагIволча бухгалтера.
Тюрина Наталья Андреевнана — уборщицана.

«Грозэнерго» яхача РЭУ № 2 йолча ТЭЦ гIолла:

Бадесян Нариман Захаровича — газосварщика.
Передунова Надежда Кирилловнана — машиниста.
Седиков Иван Фомича — ГО штаба начальника.
Соловенко Федор Ивановича — машиниста.
Токарев Иван Ивановича — турбинни цеха начальника заместитела.

[illegible] Грозненски тресте гIолла:

Гличникова Софья Ивановнана — грузчика.
Горчханова Орите Любайна — уборщицана.
Зубенко Лидия Андреевнана — пенсионеркана.
Лаврикова Эльвира Николаевнана — лоточницана.
Мухина Клавдия Григорьевнана — пенсионеркана.
Поваляева Екатерина Ивановнана — болхлочоа.
Постникова Зинаида Петровнана — экономиста.
Шевлякова Эльвира Павловнана — буфетчицана.

«Грознефтехимремстрой» яхача тресте гIолла:

Бондарь Терентий Иосифовича — слесара.
Михайлова Александра штукатур-маляра. маляра.
Мосякин Николай Александровича — каменщика.
Некрасова Мария Степановнана — каменщицана.
Ойсуева Айзана — каменщицана.
Сусурбаева Разван Межидовнана — болхлочоа.
Хайтаева Малкиана — штукатур-маляра.
Шульженко Федор Яковлевича — штукатур-маляра.

«Грозгипронефтехим» яхача институте гIолла:

Кордик Анна Алексеевнана — уборщицана.
Панков Николай Алексеевича — изыскательски группа начальника.
Сорокина Алла Николаевнана — машинисткана.
Троицкая Нина Ивановнана — уборщицана.

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене № 7 йолча СМУ гIолла:

Гвоздева Александра Дмитриевнана — арматурщ[illegible].
Заводнова Раиса Ивановнана — каменщицана.
Мирошниченко Анастасия Евсеевнана — каменщицана.
Эйзенбраук Петр Вильдевича — кузнеца.

Грозненски линейно-производственно-диспетчерски станце гIолла:

Абдулаева Мария Васильевнана — стрелока.
Грюшев Петр Аксеновича — шофера.
Гаякая Елена Ивановнана — болхлочоа.
Дятлова Мария Тихоновнана — караула начальника.
Магкая Ольга Карповнана — стрелока.
Сивек Иван Севостьяновича — стрелока.

Грозненски механически техникуме гIолла:

Кириченко Александра Петровнана — пенсионеркана.
Цустоваленко Татьяна Даниловнана — гардеробщицана.
Филиппова Анна Анисимовнана — гардеробщицана.

№ 7 йолча городской больнице гIолла:

Денежкина Тамара Григорьевнана — акушеркана.
Святодух Екатерина Ивановнана — медсестрана.
Ченцова Ксения Алексеевнана — медсестрана.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене вIашагIтехача ВОХР отряде гIолла:

Доронин Николай Тимофеевича — пенсионера.
Минаева Сарра Писимовнана — уборщицана.
Пономарева Анна Максимовнана — стрелока.
Шелубков Георгий Васильевича — контролера.
Эсмурзаева Алмата — стрелока.

Водоснабжене, канализаце, бIехи хий цIенйаре управлене [illegible]:

Кожанова Евгения Ивановнана — машиниста.
Павлов Георгий Тарасовича — оператора.
Столповских Алексей Васильевича — оператора.
Ульянцев Василий Владимировича — пенсионера.
Шарафетдинова Пелагея Трофимовнана — машиниста.
Шот-Четович Таисия Андреевнана — контролера.

[illegible] инвентаризаци бюро [illegible]:

Ватутина Раиса Анисимовнана — инженера.
Матосова Анна-Айкануш Хачатуровнана — инженера.

Болх беча кагирхой № 4 йолча юкъерча школе гIолла:

Калинова Нина Николаевнана — хьехархочоа.
Статкус Валентина Ильиничнана — хьехархочоа.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене нормативно-тохкама станце гIолла:

Ильина Клавдия Викторовнана — секретарь-машинисткана.
Орехова Анастасия Николаевнана — керттерча инженера.
Попова Лидия Михайловнана — пенсионеркана.

«Чечингремстрой» треста [illegible] тIаьхи даккара йолча управлене гIолла:

Мовлаев Iабдурахьмана — асфальтировщика.
Подкольцина Раиса Сергеевнана — болхлочоа.
Хайдаева Яхитайна — болхлочоа.

№ 4 йолча горбольнице гIолла:

Зубарева Елена Михайловнана — лора-невропатолога.
Золотарева Раиса Николаевнана — санитаркана.
Колоныцкина Мария Ивановнана — медсестрана.

«Чечингремстрой» треста УМС гIолла:

Атанова Аграфена Ивановнана — болхлочоа.
Герханов Исраил Албиевича — машиниста.
Григоренко Андрей Дмитриевича — мастера.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединена кустовой информационно-вычислительни центре гIолла:

Бурматов Иван Степановича — кадраштa волча инспектора.
Зозулина Ефросинья Терентьевнана — болхлочоа.
Пироженко Любовь Ивановнана — болхлочоа.

Стройбанка Нохч-ГIалгIай республикански конторе гIолла:

Клодт Таисия Ивановнана — отдела начальника.
Санина Валентина Васильевнана — техотдела инженера.

«Югнефтеавтоматика» яхача [illegible] гIолла:

Лиманский Василий Михайловича — токара.
Новиков Николай Федоровича — слесара.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене ремонтно механически заводе гIолла:

Ахмадова Анастасия Александровнана — транспортерщицана.
Ткачева Елена Ивановнана — кладовщикa.

Нохч-ГIалгIай АССР МВД гIолла:

Гавриленко Василий Никитовича — оператора.
Коробченко Валентина Ефимовнана — лаборанта.
Стебленков Иван Михайловича — архивариуса.
Рязина Альбина Михайловнана — кружока кулгалхочоа.

Грозненски хладокомбинате гIолла:

Григорьян Амаяк Цолаковича — слесара.
Дорошенко Евгения Александровнана — вафельщицана.
Ляпей Любовь Петровнана — машиниста.
Щербак Анна Никитичнана — аккумуляторщицана.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене управлене аппарате гIолла:

Баканов Юрий Карповича — керттерча механика заместитела.
Белякова Анастасия Кузьминичнана — йоккхагIволча бухгалтера.

Грозненски горпищеторге гIолла:

Балахтина Мария Дмитриевнана — продавеца.
Мосейчук Анна Степановнана — кассира.

ДОСААФ Нохч-ГIалгIай областной комитете гIолла:

Зайченко Тимофей Николаевича — инструктора.
Хайбекова Марфа Харламовнана — уборщицана.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене специализированни РМЦ гIолла:

Саидов Бека Исаевича — слесара.
Товарищев Владимир Петровича — слесара.

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене № 8 йолча СМУ гIолла:

Глебов Виктор Степановича — прораба.
Дементьева Мария Алексеевнана — планови отдела начальника.
Чикина Клавдия Антоновнана — пенсионеркана.
Шахбиева Тумиша Магомадовнана — бетонщицана.

Грозненски [illegible] гIолла:

Ролик Александра Григорьевнана — оператора.
Филимонова Нина Антоновнана — оператора.

Нохч-ГIалгIай АССР МВД ОКС-а гIишлон монтажни управлене гIолла:

Бунина Валентина Васильевнана — штукатур-маляра.
Кузнецов Иван Федоровича — токара.

Грозненски биохимически заводе гIолла:

Рабинович Михаил Владимировича — ГО штаба начальника.
Хансуркова Шаймана — болхлочоа.

№ 7 йолча Ленина ордена специализированни треста Грозненски монтажни управлене гIолла:

Василидзе Дмитрий Афанасьевича — монтажника.
Забатин Георгий Васильевича — машиниста.
Рабинович Мария Григорьевнана — машиниста.

Грозненски механически Iилма-тохкама институте гIолла:

Бородкина Полина Леонтьевнана — изолировщицана.
Гераськина Нина Александровнана — пенсионеркана.
Золотухина Евгения Ивановнана — пенсионеркана.
Касимова Александра Егоровнана — оператора.
Конешко Александра Петровнана — керттерча бухгалтера.
Кочегарова Зоя Стефановнана — керттерча бухгалтера.
Крафт Генриэтта Генриховнана — пенсионеркана.
Лусто Алла Сергеевнана — оператора.
Назаров Анатолий Андреевича — механика.
Огоньян Надежда Петровнана — пенсионеркана.
Рыжов Борис Федоровича — оператора.
Савченко Анна Ивановнана — пенсионеркана.
Сергиенко Степан Семеновича — слесара.
Толмачева Валентина Федоровнана — оператора.
Толстокоренко Тамара Григорьевнана — оператора.
Урупов Георгий Николаевича — цеха начальника.
Чернова Людмила Евсеевнана — пенсионеркана.

«Промтовары» яхача грозненски розничи торговле объединене гIолла:

Дерюшкина Марфа Васильевнана — пенсионеркана.
[illegible] Юлия Константиновнана — пенсионеркана.
Цацова Анна Алексеевнана — йоккхагIволча продавеца.
[illegible] Николай Павловича — грузчика.
Поселухова Вера Андреевнана — продавеца.
Шварина Вера Ивановнана — пенсионеркана.

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене [illegible] конструкцей заводе гIолла:

Бердук Мария Дмитриевнана — дозировщицана.
Машковская Анна Павловнана — формовщицана.
Меньков Александр Григорьевича — профкома председатела.
Мельников Алексей Егоровича — газоэлектросварщика.
Рогатнева Александра Гавриловнана — дозировщицана.
Тюлькина Мария Антоновнана — электросварщицана.

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене спецСМУ гIолла:

Алихаджиева Алмата — болхлочоа.
Абарин Иван Васильевича — пенсионера.
Протасов Василий Андреевича — электросварщика.
Курносикова Лидия Максимовнана — болхлочоа.
Северенко Татьяна Ивановнана — болхлочоа.
Хазроева Лида Юнусовнана — пенсионеркана.

Нохч-ГIалгIай гIишлон управлене № 5 йолча СМУ гIолла:

Стеценко Валентин Антоновича — вокхагIволча прораба.
Бочковская Нина Кузьминичнана — машиниста.

Кхача предприятене гIолла:

Войно Зинаида Алексеевнана — Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советерча общественни кхачан управлене торгово-закупочни база машиниста.
Габараншвили Заал Ивановича — «Кавэлектромонтаж» яхача треста СКМУ прорабски участка электросварщика.
Гоголь Александра Дмитриевнана — В. И. Ленина цIерагIча ДК кассира.
Голещихина Анастасия Сергеевнана — культура болхлой профсоюза обкома керттерча бухгалтера.
Каптелинская Валентина Трифоновнана — Ленински районни халкъа суда судебни исполнителя.
Кашлева Нелли Андреевнана — горисполкома керттерча бухгалтера.
Коротнова Вера Никитичнана — «Грозэнерго» яхача районни управлене бухгалтера.
Колесниченко Василий Михайловича — НГIАССР МВД-рча ведомственни йолча охрана отдела бригадира.
Кирьянов Иван Кузьмича — «Чечингаз» яхача производственни объединене слесара.
Моисеева Надежда Антоновнана — Новогрозненски ТЭЦ гIишлон управлене маляра.
Мещерякова Антонина Ивановнана — «Чечингражданпроект» яхача института йоккхагIволча инженера.
Никишин Геннадий Григорьевича — Госбанка республикански контора инкассатора.
Пристинская Лидия Сергеевнана — Заводской райисполкома чурча гIулакхий отдела инспектора.
Парчаев Салауди Ахмадевича — лесхозе лесника.
Снига Нина Денисовнана — «Грознефтеоргсинтез» яхача объединене УПТН склада заведующена.
Суфиева Гельдигаша — № 1 йолча КМС кIир йоахкхача обивальщицана.
Тарасенко Макар Ивановича — туризмаьен экскурсешта йолча Нохч-ГIалгIай областной совета «Грозный» яхача турбаза слесара.
Ткаченко Нина Георгиевнана — НГIАССР финансий министерства йоккхагIволча контролера-ревизора.
Шушаева Антонина Андреевнана — № 31 йолча юкъерча школа пенсионер[illegible].
Шуканина Вера Андреевнана — жилищно-коммунальни боахама министерства кустовой машинасчетни станце начальника.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИН.

гор. Грозный.
1983 ш., 30 июнь.

Социализма мехкашкара хоамаш

КЕРДА МОДИФИКАЦИ — «ГАЗ-53-12»

СССР-ан Болгаренен юкъера цхьана леладу гӀулакхаш бахьан долаш, Шумена гаьна йоаццаш уллача «Мадера» яхача автокомбинате хьалхера арахийцай керда «ГАЗ-53-12» оалача модификацех йола 350 кира кхухьа автомобиль.

Мухь хьаллар цар лакхдаь да йиъ тоннагара 4,5 тонната кхаччалца, двигателa чӀоагӀал 115-негара 120 говра низага кхаччалца, дикка лакхдаь да хьалхара капитальни ремонт йиллцин дола лелар а.

Комбинат технически деГӀайоалаяра а дӀайолаяра а болча база конструкторашех технологашех «ГАЗ-53-12» яхача опытни образеца тӀа оттабаьб болгарски дизельни двигатель.

Укх шера керда грузовни араяргья серийни производствах — яхо эзар машина Ӏояргья конвейера тӀара.

ПЕРЛИТО МЕХКДАЬТТА ЧУОЗ

Кырджали яхача моттигера «Родопа» яхача болгарски Ӏилман - производственни комбината специалистий керда пайда эцалга вӀаштӀехьдаьннад перлит яхача вулканически лоаман породах. Е еззача технологех тоаьлча перлита цхьан кубически метро массехк минота чуоз 250 литр мехкдаьттех, 130 литр солярках, 80 литр гаргта бензинах.

Мехкдаьтта продуктех фордий хиш цӀендара хьалхара опыташ толамца чакхъяьлар Варненски порта акваторе. Мехкдаьтта продукташ чуззэ йола перлит атта хьалехьалу форда тӀера, тӀакха цӀенъю цунах доаллар хьадоакхкаш, хьадаькхачок эца безаш бола пайда хьаьц. Касттача хана перлита новкъосталца мехкдаьтта продуктех цӀендаь дергда Болгарен Дунайн мел дола бердашта йистера хиш.

Кырджалена гаьна доаццаш лакха урагӀдаха латт дукха перлита лоамаш.

БАРАЙТТА БӀАЬ ШЕРА РЕМОНТ ЦА ЕШ

Дукха ха йоаццаш Старо-Загора яхача болгарски городе кораьча антични водопроводо хӀанз а тӀехьа цӀена мала йиш йола хий лу. Цу моттигерча исторически музейя болхлоша яхачох, водопровод яьй вай заман шоллагӀча бӀаьшере. Барайтта бӀаь шу да из ремонт ца еш кӀоарга лаьтта кӀала улла. Хьайийллача участкех тахкача лаьттаи кӀалхарча галереешкен гучадаьннад топпара трубопроводаш хий доаттадаь кӀоагаши ца талхаш, дика вай ханага хьакхачар.

РИМСКИ ИМПЕРЕ ДИННА ТЕШ

Дукха гаьнаш я Болгаре массехк бӀаьшераш ханаш йолаш. Таханарча дийнахьа паччахьалкхено дӀаязъиь а лораеш а 1096 га я.

Царех эттара къаьнагӀьяр наж я, из ягӀа Старо-Загорски округе Гранит яхача юрта юкхе. 1982 шера Ӏилманхоша техкад цун 1637 шу хилар. Римски импери йохалехь цхьа бӀаь шу хьалха дӀерг хийца хиннад хӀанз цу бонкхача хено.

Ханага диллача шоллагӀйола га Байкуша дийхк (аьрна дийхк) я Пиринска лоамашка Выидерица яхача моттиге тӀайовла. 1300 шу гаргта ха я цун, хена сомал — 7,8 метр, лакхал — 22 метр. Из дийхк Болгарски паччахьалкхен ханнара я.

ХӀьта Пловдивски округе Балаштица яхача юрта ягӀа поп эттара сомагӀа хи болаш я — 13 метр. Ткъа итт метр лакха болча цу хена 1100 шу да.

Эттара лактагӀа Болгаре лаьтта лоархӀар дукха бӀаьшераш ха йола корсам я, из ягӀа (Рильски лоамашка) Парангалица яхача заповеднике — 63 метр да цун лакхал.

(София — пресс — АПН)

ХИРОСИМА ОАЗ

ЯПОНИ. ХӀара шера 6 августа хиросимски Машара Парке беттача гӀайгӀанеча гургала оазо адамлена дагадохийт 300 эзар совгӀа сага вахар дӀадихьача ядерни трагеде хьакъехьара дукха хӀамаш. Цул тӀехьагӀа кхо ди даьннача хана цунна хиннар хиннад Нагасакена а. «Дьявола болх баьб вай!» иштта аьннад цу вандализма вктах американски атомни бомба да лоерхӀача Р. Оппенгеймера.

Цхьанкха бахьан доацаш атомни шантажа политика новкъосталца деррита дуне гора оттаде гӀийртача Вашингтона цу варварски аиие боабаьча наха тӀаэттача Ӏазапа унзара сурт хьахьокхаш я Хиросимерча Машара Музея экспонаташ. Городе баха бӀаьш нах, мехка массе миӀинашкара нах ух укхаза выставкага хьакха!

Япове хинна ца Ӏеш дерригача дунен а ядерни кхерама дукхаьларча къовсама символ хинна дӀаэтта йола Хиросима японски машар безарий низий болема теркамо юкъмоттиге латт. Хиросимски Машара Парке дукхача наьха манифестаци а хулаш чакхйоалаш йола машара Маршаш традиционни а хинна дӀаэттай. Городе хӀара шера хул ядерни герз дехкийтара тӀехьара дунен халкъашта юкъера конференцеш.

Халкъашта дагайоагӀа Хиросимен Нагасакин. Цу 30 шу хьалха хиннача трагедех цер урок ийцай. Цу уроко йоах: ядерни Ӏоажал планета тӀа гӀолла лелаш хила йиш яц. Эттара чӀоагӀагӀа вахар хӀаландеш дола герз дехкийта деза.

СУРТАШ ТӀА: 1. Атомни экккамо бовбаьраш дагалувц. 2. Хиросиме бомба аӀккхаьчул тӀехьагӀа реликви санна юхедита цӀа.

О. ТУРКИЯ суртам.
ТАСС фотохроника.

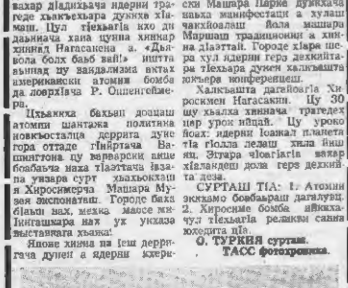

БЕЛОРУССКИ ССР. ХӀанзза даьча берашта хула наследственни аминокислотни обмен талхар гучадаккхара йола йоакхо шийна дӀатӀайийнай Магилевски областной больнице вӀашагӀъеллача вещественни обмен талхара диагностика еча республикански центро. Укхаза нийса диагноз оттаду бер хьа ма динге. Цул совгӀа из деш бер тӀахала вӀалла эшаш дац, алхха цун медицински карточка тӀа биса шин тӀадам цӀий хилча. Республика дергача роддомашкарен больницашкарен уж карточкаш почтаца хьаухийт центре. ЛаьрхӀача технологен аппаратуран новкъосталца лабораторе массехк сахьата къоастаду бер моташ да е дац. Лазар гучадаьннача берашта укхаза, областной больнице, дарба ду.

СУРТА ТӀА: диагноз — почте гӀолла.

В. ВИТЧЕНКОН
Н. ЖЕЛУДОВИЧЕН сурт.
ТАСС фотохроника.

САЛОӀАЧА ДЕНОШКА

6 АВГУСТ

С. М. Кирова цӀерагӀа культуран салоӀарен парк. 9.00.—21.00. Болх беш я аттракционаш. 10.00. «ДоттагӀалах дола илли» яха радиоконцерт. 10.00. Ахкахйола стихаш еша конкурс. 11.00. Йоккхача теннисах йола спортивни яхьаш. 16.00. «Кхом бари лархӀари — хӀара советски сага гӀулакх» 17.00. Наурски Надтеречнийн районий художественни самодеятельноста концерт. 20.00. «Экономика кхом беш хила еза» яха кинофильм. 20.30. «Зама» яхача вокально - инструментальни ансамбла концерт, цох хьахулар машара фонде а хьожадеш.

В. И. Ленина цӀерагӀа культура Дворец. 11.00. Болх беш я берий аттракционий городок. 11.00. Йоккха зал. «Дезала празагара дӀоагӀа» — торжественни хьале брака регистраци яр. 16.30. «Хьа къахьегам — хьа лакхале» радиолекторий. 19.30. Халхарий зал. Болх беш я «ВӀашагӀихетар» яха дискоклуб. 20.00. Бьаьцара театр. Документальни фильмаш гойтаргда.

Н. К. Крупская цӀерагӀа культура Дворец. 12.00. Машиннаькъахочун Ерригсоюзни Ден хетадаь дуккхача наха са я лоӀаш сакъердар. Цун програме: 12.00. Асфальта тӀа урташ дахкара конкурс. 12.00. Болх беш я аттракционаш. 14.00. Шахматно - шашечни турнир. 18.00. Концертно - халхарий сайре. 19.00. ЗӀамига зал. «Прометей» дискоклуба хагерхой сайре. 20.30. Ахканара кинолекторий. Кинофильмаш гойтаргда.

7 АВГУСТ

С. М. Кирова цӀерагӀа культуран салоӀарен парк. 9.00. Болх беш я аттракционаш. 10.00. «Шера ба хьо са хьамсара мохк» яха радиоконцерт. 11.00. Йоккхача теннисах йола спортивни яхьаш. 16.00. «Машиннаькъахочун Ерригсоюзни Ди» — радиобеседа. 17.00. Шелковскийн Веденскийн районий художественни самодеятельноста концерт. 20.00. «Экономика кхоу беш хила еза» яха кинофильм.

В. И. Ленина цӀерагӀа культура Дворец. 11.00. Кинотеатр. «ФаьлгӀийн приключенеш дунен тӀа» яха кинолекторий. 12.00. Болх беш я берий аттракционий городок. 18.00. «Са республика» — радиолекторий. 19.00. Бьаьцара театр. Вокально - инструментальни ансамбла концерт. 19.30. Болх беш я «ВӀашагӀихетар» яха дискоклуб.

Н. К. Крупская цӀерагӀа культура Дворец. 10.00. Спортивни яхьаш. 18.00. «Локомотив» яхача ДСО дикагӀболча дзю-доистий яхьаш. 20.00. Болх беш я «Прометей» яха дискоклуб.

Химикий культура Дворец. 10.00. Берашта дола спортивни ловзараш, халхараш. 11.00. ФаьлгӀий дунен тӀа еш йола кинопутешестви. 12.00. Волейболах йола спортивни яхьаш.

ЮРТА ЛАЬРХӀА КЕРДА ТЕХНИКА

ЛАКХА ОВСАРЛЕ ЙОЛА КОМБАЙН

СССР Кхачни программа кхоачашъяро лерхӀ из чуэцаш йола техника эргамкхарца хьувкъам кӀезигагӀа байта. Цун керди моделаш хьаеш я Ростов-на-Дону йолча «Ростсельмаш» яхача производственни объединене. Укхаза хьалий унифицированни йолча «Дон» яхача ялат чуцачча комбайний семейство. Уж овсарле лакха йолаш ерригача агрегатий хӀанзара конструкцеш хиларцеи белгала я.

— Кердача машиний семейство хьалхза ярйоацаш хилар, — дувц «Ростсельмаш» керттерча конструктора, СССР Паччахьалкхен преме лауреата Мещерякова Ивана, — «Нива» яхача комбайнашта нюашка кхоача болх бе ца могандаь. ЗӀамига фермерски кхаьнара ялаташ чуцалургдар царга, бакъда, лоацача хана 120 миллионал дуккагӀа тектар ялат чуэца дезаш хилча «Нива» ялат чуцара графикал тӀахьаюс. Сменни овсарле дикка лакхъергья 1200-и 1500-и миллиметр шера молотилка йолча «Дон» яхача комбайнаша. Цу базон машиний кӀийлен тӀа хьаерьтя СССР Нечерноземни зонен лоамий довкъашнен ялат чуэца могаргдола моделаш. Хьаеш я ялат меттел хьажкӀаш, гидуаргаш, сол, кхыйола крупяной культураш чуэца йиш хулийтаргйола цох дӀайохка маьженаш а.

Цу машина белгало — шера жатка (6,7-и 8,6-и м). Цо ка бола ялат чуэцара эффективность айю. Хьакхари ардари къаьста долаш ялат чуэцара комбайнах елай масараш хьалъяйду шера подборщик. «Дона» оардача барабано секунде нйс килограммага кхоачаш ялат оард. «Нивас» цу хальюкъа пха килограмм мара ардац.

Комбайна лоархӀаме дакъа — ялат хьагулу бункер. Из «Нива» шозза йоккхагӀа я кердача машина. Цудухьа ялат машина тӀадотта кӀезигагӀа сец из.

«Дона» ходовой дакъа гидростатически привод йолаш да. Цо двигатели балха эффективность айю, машина лелара сухал тайжка нийсъяторо а луш. Из бахьан долаш доагор кходу, уллаш кӀезигагӀа тишлу.

Машина мичча хьа а лела гӀо дергда давлени лоха йолча чархаша. «Дона» чархаш хоттагӀа йоаккалургъяц.

Комбайнераша хала дар барабани жатка шнеки чуӀайнача ялата массах цӀенъе, къаьстта ялат догӀа дийллача тӀехьагӀа чуэцаш хилча. Конструктораша уж уллаш юхаерзаргйола механизм яь. Цудухьа барабанш шнеки яӀенду шига Ӏайнача массах.

«Дона» кабина герметизаци нь я тата хьа ца хоза а я. Маьлхах лораву сердалах лоравеча кияза бӀалгашси кондиционерашех. Ӏада хьалхарча атта дӀа-юкъ дерзача кӀадача гӀайло, ьъттув болам дӀаоттальча рычагашех приборий щитоком дикка айю из лехкачун къахьегама овсарле. Педалехи рычагехи гидроусилителаш йоахи. Цар аттача доакх машина лехкила. Комбайна тӀа я къаьсттача къаьстача уллаша болх бера ГӀахьожам лоаттабу электронни система. Масала, натахьа санна передача оаса буксовать хьш хуле электронни датчика пох цу сахьате хоам бергба табло тӀа, тӀакха сигнал хургья. Цу тайпара хьем система ялат ардара технологически процессата а. Цун гӀонца комбайнера хьалхе а хоа перегрузка йий. ХӀьта механизмий балха режим хувца йиш хул ваттал ца йоллитар дувье. Вухсоццаш ерригка машина тешамерӀа хул.

«Дон» яхача комбайний опытни тайпаш тайп-тайпара ялат чуэцача техкача, цар лакха эффективность гойтар.

Кердача комбайна тӀа болх беча механизаторашта белгалду из лакха овсарле йолаш леле атта хилар.

ДАНИЛОВСКИЯ Феликс.
(АПН).

ГАЗЕТ—КХАЬ МЕТТАПА

Укх шера нюнь бутт чакхбоалаш Къулбаседа-ХӀирий республика Пригородни района Октябрьское яхача юрта кхаь къамия (эрсий, хӀирий, гӀалгӀай) меттала арадувла доладеннад «Ленина байракх» яха районни газет.

Из къовбал а деш КПСС Къулбаседа - ХӀирийчен обкома наздаь:

— Из газет кхаь меттала — эрсий, хӀирий, гӀалгӀай — арадаларо шеко а йоацаш чӀоагӀъергба къахьегамхошта интернациональни кхетам балара болх, чӀоагӀдергда тайп - тайпарча къамашта юкъера доттагӀал а вошал а.

М. МАТИЕВ.

МУЗЕЯ ДУВЦ

Грознерча Н. К. Крупская цӀерагӀча культура Двореце я тамашийна кова, шийна дикка теркам тӀаозаш йола машиннаькъахой революце, тӀема, къахьегама сийлен халкъа музей. Цу чу дӀачуваьлча хетаду ма дукха къахьийга кхла деза селлара дукха экспонаташ, сурташ, материалаш вӀашагӀтохаш.

Машиннаькъа Грозненски отделене болх баь нах бовзаш музее хьежача гучадоал мел дукха денал дола кӀаний а мехкарий а хиннаб цига болх беш. Алхха тӀехдика шоай болх баь ца Ӏеш цар даакъа лаьнад революцена, тӀема юкъе, советски мохк низ болаш боагӀача шерашка хьанар айдаь шоай къахьегама даакъа юкъедихьад цу гӀулакха.

Музея йоккхача дале я массехк стенд. «Сийлахь-боккхача Даймехка тӀема шерашка къахьегама фронте машиннаькъахоша гайта турпалал» яхача стендага хьежача цу лирача шерашка вай мехкарча кхалсага карагӀдийнараша тамаш йӀт.

Машиннаькъа Грознерча отделене болх беш хиннай тӀом болалуча хана Д. Сергеева - Кубышкина. Ший мар тӀем тӀа вахача цун когаметта дӀа а этта машиннаькъахой комсомольски бригада бригадир йолаш болх беш хиннай из. Цо кулгалдеча бригада дика толамаш доахаш а хиннад. Иштта Загородная Анна Сидоровна «1941—1945 шерашка Сийлахь-боккхача Даймехка тӀема хана дика къахьегарах» яха медаль еннай. Цу тайпара масалаш дукха да. Цар хьагойт хало тӀаьрах Грознерча кхалнаха - машиннаькъахоша фронта шоашта могаш дола гӀо деш хинна хилар.

Къаьстта сакъердаме я тӀом хилалехьа машиннаькъахой хинвача нохчашта, гӀалгӀашта хеталь экспозици. Эггара хьалха гӀалгӀашта юкъе машиннаькъа дешар а дийша, машиннаькъахо волаш болх баьр ва Алиев Муте Мудар. Из вьаь 1888 шера Наьсар-Керте.

1908 шера цо чакхъьккхай Владикавказера (хӀанз Орджоникидзе) машиннаькъа технически училище. Алиев ше революця хьарта партиато ярга сатуасача нахах хиннав. Цудухьа из даькъа лоацаш хиннав революцена юкъе, цӀе партизан хиннав. Цун тешал деш да Алиев Мудара ГӀалгӀай облисполкомо 1931 шера 10 мае денна революци йоакхаш даакъа лацара партизан хилара тешал деш дола удостоверени.

ТӀом хилале кхы а хиннаб гӀалгӀай - машиннаькъахой. Масала, 1921 шера Назрань яхача станце болх беш хиннав М. Агасиев. 1933 шера цун воша И. Агасиев хиннав Далаково яхача разъезде воккхагӀвола диспетчер волаш. Цул совгӀа, 1890 шера Орджоникидзевски политехникум чакхъьккхав вола Дахкильгов Узбек хул Назрань яхача станце болх беш. Иштта гӀалгӀашта юкъе хьалхарча машиннаькъадоах хиннаб: Плиево яхача станце болх баь А.-М. Ю. Гиреев, Артазиан яхача станце болх баь У.-Г. Ю. Гиреев, машиннаькъа транспорта техник А. Х. Дахкильгов.

Нохчашта юкъе эттара хьалха машиннаькъахо хиннав Магомаев Ибрахьим. 1893 шера цӀермашина тӀа балха вода из, цул тӀехьагӀа дикъ шу даьлча цун бокъо лу паровоз лелабе. ШоллагӀча класса машинист а, цул тӀехьагӀа пассажирски машинист а хул цох 1900 шера.

Цу тайпара теркам тӀаозаш дола хӀамаш кӀезига дац Грознерча машиннаькъахой музее. Масала, музеерча сурташта юкъе да вашкагалка тӀайола сурт. ХӀьта вашкагалка тӀа лаздаь: «СССР ОГПУ председатела Ф. Э. Дзержинскена Къулбаседа Кавказа машиннаькъа Грозный яхача станце болхлошкара а гӀуланхерча пахагара а ОГПУ бархӀ шу дизарца совгӀата. 10 январь 1926 ш.».

Дукха вӀашагӀяхетараш хул музее школай дешархошца, вузий студенташца, болхлошца. Царна шоай къахьегама, тӀема наькъах дувца боагӀа машиннаькъахой-тӀема ветеранаш. Цул совгӀа, музеера экспозицеш, экспонаташ, материалаш а я дукха дувцаш.

С. АРЧАКОВ.

ФЕ ХИЛА

Наькъаш вӀаши дӀа-юха тӀехдувлача моттигашка каст - каста авареш хул. Цар керттера бахьан да наькъашка лелача хана водителаша правилаш нийса кхоачаш ца яр. Транспорта водитель деннарийла ва цу тайпара моттиг йолча тӀакхоачача хана духьале йолаш хӀама дий хьажа. Ер шу доладелча дена цу тайпарча моттигашка 37 автоавари хиннай республике, цига ялх саг веннав, 42 сага човвнаш яьй.

Нагахьа санна нийк дӀа-юха тӀехбоалаш моттиг йолча сфетофор латте, баьццара лаьна сетача мара дӀавахе бокъо яц. Цхьабакъда, хӀьта а цхьаболча водителаша из гӀуланх доагӀача тайпара леладаш. Баьццара сердал хилалехьа ӀажагӀа е цӀе сигнал йоллаше а сихха тӀеддалха гӀерт. Из бахьан долаш авареш хул.

Город Гудермесе «Минск» яхача мотоцикла водитела И. Селимханова Ростов—Баку яхача наькъагӀа тӀехвоалаш светофора цӀе сигнал йоллашехьа легковой автомашина тӀатехай мотоцикл. Цига мотоцикла водители цун пассажири байнаб. Цу моттиге «Запорожец» яхача автомашина водитела Е. С. Горина — пенсионера шийвай машина яьрдехьа хьовзеча хана дуьхьала йоагӀа «Восход» яхача Х. А. Суркаев водитель а волаш хиппача мотоциклана нийкъ битабац. Уж вӀашакхийттай.

Ленински районе «Жигули» яхача автомашина водитела В. А. Хусиева — наькъаш тӀаьшн дехвача управлене берттерча механика, машина тӀатеха велосипедист вожавьа, хӀьта из чӀоагӀа лоза а яь больнице вихьав.

Дукха хӀаман зем боаццаш грузовой автомобиль лаьлла мухьлегӀа волаш Назрановски АТП «Камаза» водитела М.-Г. З. Полонкоева машина шуа тӀара чухессай, водитель кӀал а хьош.

ДӀадахача кӀирагӀа (28 июле дена 4 августа кхаччалца) республика наькъашка 55 автоавари хиннай, цига 11 саг веннав, 29 сага човвнаш яьй.

ИГӀАССР МВД ГАИ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

КАГИЙ НАХИ МЕХКАРИЙИ!

№ 4 йолча Грозненски шкъерча профессионально-технически училище 1983—1984 дешара шера дешархой деша дӀочуцийта дӀахийт.

Укх профессеех:

1. Мехкдаьттен гази йоакхача скважинашта эксплуатационни разведочни бурув тохча бурильщика тӀемча, электросварщика болх бе а хоргдолаш.
Дешара ха — 1—3 шу.
2. Буровойта гӀулакх деш вола электромонтер.
Дешара ха — 3 шу.
3. Электрогазосварщик.
Дешара ха — 3 шу.
4. Слесарь-авторемонтник.
Дешара ха — 1—3 шу.
5. Химически анализа лаборант (мехкарий).
Дешара ха — 3 шу.
6. Топограф-геодезист.
Дешара ха — 3 шу.

Училище деша дӀаэц 8—10 класс чакхъьккха кагий нахи мехкарий, аскарера цӀабаьхка бӀухой.

Училище кийчъю «Грознефть» объединенена кадраш. Деша багӀача хана дешархой Ӏалашбу мах боацаш обмундированеца, кхачанца, учебникашца, общежитеца. Производственни практика йолча хана дешархошта шоай специальностагӀа доагӀача юкъара алапех 33—50 процент ахча кара дӀател. Училище деша вагӀаш наькха ха къахьегама стажаца дӀалоарх!

Училища кхо курс чакхъьккха а йистебовлаш дӀалуш йола экзамена толамо дӀаенна а болча кагирхошта юкъера образовани лиэхарах долен профессегӀа квалификаци енна долен диплом дӀалу.

Училище чакхъьккхараш специальностагӀа болх бе хьожабу город Грозне. Деша отта безам болчо училище хьачулу директора цӀерагӀа ер документаш: заявлени, дийша хилара тешал, вахача моттигера справка, ваь хе тӀайола тешал е паспорт, 6 фотокарточка 3х4 размер йолаш. Документаш хьачуийду хӀара денна 8 сахьат даьлча дена 16 сахьат даллалца.

Занятеш дӀайолалу 1983 шера 1 сентябре.

Хьамсара доттагӀий! Тхо училище деша дувзи!

Из чакхъьккхачул тӀехьагӀа оаш хержача специальностагӀа йокха говзал йола болхлой хургда шох, хӀьта юкъера образовани а хургья шун.

Училища адрес: г. Грозный, Октябрьски район, 12 участок, автобусаш № 13, 24, 25, трамвай № 5 «12 участок» яхачь ух соцача кхаччалца.

ДӀАХЬОШ ДА 1984 ШЕРА «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ЯЗЛУЛГА

Газет яздара мах: шера — 4 соми 8 кепик, ах шера — 2 соми 4 кепик.

Газет язду «Союзпечата» ерригача отделенеша, агентстваша, общественни уполномоченнийша.

ТЕЛЕВИДЕНИ

6 АВГУСТ
II ПРОГРАММА

11.40 — «Гергаш» (нохчий меттала).
12.10 — «Балха специона тӀемашка семестр».
12.40 — «Ах кори Нохчийчоь» научно-популярни фильм.
13.35 — Кхоана — машиннаькъахочун Ди. «Балата наьный наькъагашлой болча».

8 АВГУСТ
II ПРОГРАММА

17.15 — «Массехамара доакхе». Документальни фильм.
18.05 — Атеистически темех.
18.20 — «Нохч-ГӀалгӀайче гӀолла».
18.40 — Кинокурнал.
18.50 — «Цхьа дезал санна». Слесарий - сборщиний бригадира Х. Вагаповах йола телеочерк.
19.05 — «Халкъа депутатий Советашка» (нохчий меттала).
19.30 — «Саги закони».

РАДИО

6 АВГУСТ

7.20 — Передачай программа. Хоттамах бола хоам (эрсий меттала).
7.40 — «Юртара вахар» (нохчий меттала).
8.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
8.23 — «Сердало» газета обзор.
8.30 — Передачай программа (нохчий, гӀалгӀай меттала).
8.36 — Хоамаш.
10.15 — «Обществон закони». Радиожурнал (гӀалгӀай меттала).
10.35 — Музыкальни антракт.
11.00 — «Кхонал». Радиовыпуск (эрсий меттала).
11.30 — «Литературни Нохч-ГӀалгӀайче» (эрсий меттала).
12.40 — «Вай доттагӀа — Ӏалак». Радиожурнал (эрсий меттала).
13.05 — «Социалистически хьье дневник» (эрсий меттала).
15.15 — «Дезала традици». Очерк (нохчий меттала).
15.35 — Реклама.
15.45 — Машиннаькъа болхлошта лаьрхӀа концерт (нохчий меттала).

УКВ

18.00 — «Оперетта доттагӀашта лаьрхӀа».
18.40 — «Кхона оазаш». Концерт.
19.10 — «Сакъердамеча талгӀе тӀа». Передача (гӀалгӀай меттала).
19.50 — Лирически иллеш концерт.

7 АВГУСТ

7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.23 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Передачай программа (эрсий, нохчий меттала).
7.36 — Музыкальни антракт (нохчий меттала).
8.25 — «Шоана дукха деша мукъаш» (эрсий меттала).
11.20 — Машиннаькъахой Денна кхеташ музыкальни программа (эрсий меттала).
16.00 — «Дешархой глобус». Радиовыпуск (эрсий меттала).
16.30 — «Кхона тӀехье» (нохчий меттала).
18.50 — «Ашарашца доттагӀах даьчарна» (гӀалгӀай меттала).
19.00 — Москва.

УКВ

18.00 — «ХХ бӀаьшерен ритмаш». Музыкальни передача.
18.40 — Концерт.
19.45 — «СалаӀара минуташ» (нохчий меттала).
20.04 — Музыкальни галерея. Илли оал Дагаев Валида.

8 АВГУСТ

7.20 — Передачай программа. Хоттамах бола хоам (эрсий меттала).
7.25 — «Дзаьхара — ялата санна йоаппе». Корреспонденци. Хоттамах бола хоам (гӀалгӀай меттала).
8.15 — Передачай программа (нохчий меттала).
8.18 — Передачай программа (гӀалгӀай меттала).
8.21 — «Театра коммунистий гӀулакхашн йозинхой» меттала).
8.31 — Юрта боахама болхлошта. Концерт (эрсий меттала).
9.15 — «Деша текъамо». Корреспонденци (гӀалгӀай меттала).
9.30 — Музыка (нохчий меттала).
9.45 — «Халкъа контроль болх беш я» (эрсий меттала).
10.00 — Передачай программа. Хоттамах бола хоам (эрсий меттала).
10.01 — Нохч-ГӀалгӀай радион телевиденан инструментальни ансамбла солистий концерт (гӀалгӀай меттала).
16.25 — С. Чахкиев. «Лакхара дехкара нах». Очерк (нохчий меттала).
16.40 — «Саги закони». Радиожурнал (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гӀалгӀай меттала).
18.30 — Хоамаш.
19.30 — «Кагирхой вахар». Радиовыпуск (нохчий меттала).

УКВ

18.00 — Б. Ханчов. «Дешув». Радиоспектакль.
18.50 — «Иллеца вӀашагӀкхетар». Концерт.
19.50 — «Къаьнара цӀа». А. Бокова повеста оагӀонаш (гӀалгӀай меттала).
20.04 — Нохч-ГӀалгӀайчен палешн ашараш.

ХЬОТТАМ

Тахан республике гӀоллен Грозней хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, малхбоалехьара секунде 2—7 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 25—30, Грозне 27—29 градус йоахал йолаш хилен тарлу.

Кхоанен лоамен морхаш а йолаш, цхьайолча моттигашка догӀа а делхаш, малхбузехьара секунде 7—12 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсана 13—18, дийнахьа 21—26 градус йоахал йолаш хилен тарлу.

Метеостанца.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; жоьпаьлла секретара — 2-84-68; отделий: партийни вахара — 2-54-04; промышленностех транспортех — 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84; культура — 2-64-75; кхелаш — 2-85-64; корректорски — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-88.

Газет арадувл шинарей, ереи, шоаттен деношка

СФ05267. «Грозненский рабочий» издательствера типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 3982.